

**Západ sa nevie zmieriť
so zánikom svojej dominancie**

Spomienka na Alfréda Wetzlera

**Slovenská armáda
v kontexte 2. svetovej vojny**

Naša anketa

Dňa 6. júna sme si pripomenuli 74. výročie výsady Spojencov v Normandii, ktorý poznáme aj ako „Deň D“. Aký význam mal na priebeh a ukončenie 2. sv. vojny?

Jozef Pupala, predseda ZO SZPB arm. gen. L. Svobodu, Čierny Potok: – Spojenci sa vylodili predovšetkým z obavy, že by Červená armáda dobyla Berlín a oslobodila aj západnú Európu. Veď sú všeobecne známe ich výroky, že „je treba vyčekať, nech sa Stalin a Hitler vysilia a potom sa pridáme k víťazovi!“

Dôkazom je aj operácia „Nemysliteľné“, plán útoku Západu proti spojeneckému ZSSR v júli 1945, na čo mali byť použité aj nerozpustené divízie Wehrmachtu.

Jozef Petráš, podpredseda ObV SZPB, Martin: – Bola jednou z najväčších vojenských operácií 2. sv. vojny a určite prispela k ukončeniu 2. sv. vojny a to z časového hľadiska. Rozhodujúci význam však nemala. Rozhodujúci význam na priebeh a ukončenie 2. sv. vojny, najmä v európskej časti sveta, mal nepochybne Sovietsky zväz.

Ján Kochan, predseda ZO SZPB gen. Viesta, Revúca: – Určite vylodenie spojencov v Normandii zachránilo množstvo životov a urýchlilo ukončenie vojny. Keby nebolo váhanie spojencov, bolo by tých životov zachránených ešte viac.

Nedá sa však porovnať postup Červenej armády až do Berlína s postupom spojencov. Nie je pekné, ak aj naši ústavní činitelia (poniektorí) venujú väčšiu pozornosť oslavám vylodenia t.j. dňa „D“, ako ukončeniu vojny.

I napriek tomuto dňu bola v 2. svetovej vojne najväčšia záťaž na bojiskách a armádach východného frontu.

Kamil Krištofik, podpredseda ObV SZPB, Nové Mesto nad Váhom: – Vylodenie spojencov v Normandii otvorilo hlavnú časť západného frontu a zahájilo oslobodzovanie západnej Európy. Avšak ZSSR žiadal otvoriť druhý front už minimálne dva roky predtým. Spojenci ho otvorili až keď Červená armáda hnala nacistov (po Stalingradskej bitke, bitke v Kurskom oblúku...).

V dnešnej dobe sa čoraz viac manipuluje s názormi ľudí, že práve druhý front má najväčšiu zásluhu na víťazstve v 2. svetovej vojne. Treba sa pozrieť na fakty a čísla, šírky a hĺbky frontov, počet aktívnych

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Matematik o začiatku 3. svetovej

Aaron Clauset z Coloradskej univerzity na základe historických údajov a periodicity medzištátnych ozbrojených konfliktov vyrátal krajné termíny začiatku 3. sv. vojny.

Medzi rokmi 1823–2003 narátal 95 medzištátnych ozbrojených konfliktov, päť z ktorých prebehlo v rokoch 1940–2003.

Vo výskume, ktorý bol uverejnený v časopise Science Advances píše, že obdobia dlhého príméria striedajú fáze „veľkého násillia“. Jeho počítačový program na základe historických faktov uvádza pravdepodobnosť, že obrovská medzištátna ozbrojená zrážka musí začať do roku 2150.

Vo výskume sa uvádza, že svet v rámci celej planéty potrebuje 100–140 rokov nekonfliktnej existencie, po ktorom bude súčasný „dlhodobý mier“ zmenený na inú tendenciu. Podľa vz.ru, 2. 3. 2018

BOJOVNÍK

DVOJTÝŽDENNÍK ANTIFAŠISTOV

Ročník LXIII 14. 6. 2018 Cena 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov)

12

Búrlivé, no pracovne funkčné rokovanie

Podklady, ktoré pripravilo predsedníctvo na rokovanie júrovej ústrednej rady (7. 6.) boli dôkazom, že niet týždňa, aby SZPB neusporiadala okrem oblastných, najmenej jedno až dve podujatia nadregionálneho, resp. celoslovenského významu. Osobitne si to všimol a verejne za to vedenie Zväzu pochválil oblastný predseda SZPB zo Žiaru nad Hronom Jaroslav Bulko.

Toto rokovanie charakterizovali prinajmenšom tri „balíky“ tém, pri posudzovaní ktorých sa rozprúdila výrazne živá diskusia. Jedna sa týkala informácií o rokovaní predsedu Komisie pre učiteľov, ženy a mládež Norberta Lacka s predstaviteľmi ministerstva školstva, druhá prerokovania návrhu na zvolanie 17. zjazdu SZPB, oblastných konferencií a výročných členských schôdzí ZO SZPB

a najbúrlivejšou bola debata o návrhoch na úpravu Stanov SZPB.

K rokovaniu s ministerstvom školstva ústredná rada vysiela svojmu členstvu veľmi optimistický signál, pretože v Pedagogicko-organizačných pokynoch MŠ, ktoré sú už aj na internete, sa jednoznačne odporúča riaditeľom škôl zapojiť sa do našich vedomostných súťaží „Medzníky 2. sv. vojny“ a iných, odporúčajú sa školám

naše besedy, naše zájazdy... Odtiaľ už teda žiadny riaditeľ školy nemôže povedať, že „mňa sa to netýka“.

Podpora z ministerstva tu je, na čo oblastný predseda z Popradu Ján Kopko okamžite reagoval, že pri 75. výročí SNP by sa už patrilo, aby sme s našimi „Medzníkmi...“ konečne usporiadali aj celoslovenské finále.

Veľmi funkčný bol aj samotný začiatok rokovania, ktorý predseda SZPB Pavol Sečkar otvoril udelením čestných uznání trom spoluorganizátorom seminára o Bratislavsko-brnianskej operácii: Jánovi Hamarovi (Pokračovanie na str. 3)

Spomienka na operáciu Antropoid

Žilina si 26. mája 2018 Medzinárodným behom z Poluvsia, od rodiska Jozefa Gabčíka, do žilinských kasární pripomenula 76. výročie úspešnej operácie špeciálnych síl československej exilovej armády vo Veľkej Británii – operáciu Antropoid.

Pietneho aktu pred pamätníkom Jozefa Gabčíka sa okrem predstaviteľov

ministerstva obrany SR, vojenských pridelených, delegácií štátnej správy a samosprávy, Klubu generálov SR, SZPB, spolupracujúcich združení, vojakov žilinského útvaru a značného počtu rodičov s deťmi zúčastnilo vyše dvesto domácich a zahraničných pretekárov.

Slávnostný príhovor predniesol ná-

čelník Generálneho štábu OS SR genpor. Daniel Zmeko, ktorý vyzdvihol úlohu Jozefa Gabčíka, Jana Kubiša a Josefa Valčíka na úspešnom uskutočnení operácie Anthropoid, zameranej na likvidáciu zastupujúceho ríšskeho protektora SS Obergruppenführera Reinharda Heydricha, ktorý bol po Hitlerovi a Himmlerovi tretím najvýznamnejším mužom Tretej ríše, hlavným organizátorom „konečného riešenia židovskej otázky“ a zvrátenej ideológie o nadradenosti rasy.

Vražedná a brutálna vláda tohto muža, prezývaného „pražský mäsiar“, priviedla spojenecké sily v Londýne k naplánovaniu prísne tajnej misie s kódovým označením „Operácia Antropoid“, ktorá sa navždy zapísala do protifašistického odboja.

Veliteľom operácie bol rotmajster Jozef Gabčík, brigádny generál in memoriam z Poluvsia, ktoré je dnes súčasťou Rajeckých Teplíc.

– JD –, snímka M. Schneider

Na zamyslenie:

Tradícia je systém, ktorý má zabrániť, aby deti prekonali svojich rodičov.

Ephraim Kishon

ISSN 03223-2018

9770323201002

12

Danko prejav v Moskve zase nekonzultoval

Predseda NR SR Andrej Danko nekonzultoval svoj prejav v Moskve s rezortom diplomacie. Na Medzinárodnom fóre pre rozvoj parlamentarizmu zopakoval svoje vlašajšie vyhlásenie v ruskej Štátnej dume: „Bez silného Ruska nie je možný svetový mier.“

Danko v prejave upozornil aj na problém šírenia neoverených informácií, ktoré ohrozujú bezpečnosť. „Rýchlosť informácií spôsobila, že sme zabudli informácie analyzovať. Nastala plytkosť preberania informácií,“ zdôraznil Danko.

Kritika sankcií

Danko kritizoval hospodárske sankcie voči Rusku. „Sankcie

nie sú a nikdy nebudú riešením. Riešením je len otvorený dialóg, priateľstvo, láska a porozumenie,“ dodal šéf NR SR.

Konferencia o kyberbezpečnosti

Na brifingu Danko médiá informoval, že slovenský parlament v spolupráci s izraelským Knesetom zorganizuje konferenciu na tému kybernetickej bezpečnosti a problematiky šírenia nepravdivých informácií na internete, ktoré môžu vyústiť do konfliktov.

„Naša legislatíva ešte nepozná inštitúty, ktorými by sme bránili momentom, pri ktorých dôjde k poškodeniu cti alebo k ohováraniu. Chýba nám legislatíva, ktorá by donútila prevádzkovateľov sietí a diskusných fór, aby dôsledne identifikovali osoby,

ktoré šíria klamstvá a polopravdy,“ vyhlásil.

Napriek existujúcim politickým rozporom mnohé európske štáty s Ruskom „spokojne obchodujú, bez ohľadu na sankcie“, pokračoval Danko. „Nebudme takí, akí sme boli za komunizmu. Keď bol komunizmus, všetci sme sa pozerali na Východ, teraz sa všetci pozeráme na Západ. Budme hrdí na svoj štát a urobme všetko pre to, aby sme mali dobré vzťahy aj s Rusmi, Američanmi a Číňanmi,“ dodal Danko.

Podľa pravda.sk, 4. 6. 2018

Malajzia odmieta uznať Rusko vinným

Minister dopravy Malajzie Anthony Loke vyhlásil, že neexistujú žiadne presvedčivé dôkazy o tom, že by bolo Rusko zodpovedné za katastrofu Boeingu leteckej spoločnosti Malaysia Airlines v Donbase v roku 2014.

„Neexistujú žiadne presvedčivé dôkazy pri vyšetrovaní medzinárodnej vyšetrovacej skupiny, ktoré by poukazovali na Rusko,“ uvádza jeho slová Channel News Asia. Loke zdôraznil, že „ďalší postup Malajzie bude založený na nevyvrátiteľných dôkazoch“.

Do súčasnej vyšetrovacej skupiny (Joint Investigation Team), kto-

rá vyšetruje katastrofu linky MH17 sú zapojení tak predstavitelia Malajzie, ako aj Holandska, Austrálie, Belgicka a Ukrajiny. Členom je aj holandský prokurátor, holandský policajti a tiež policajti a právnici z uvedených štátov.

Uvedomme si, že zostrelenie tohto lietadla sa malo stať Gliwicami 2014, čiže zámenkou na

3. svetovú vojnu. Najhorkokrvnejšími jej stúpenkami boli Holandsko a Austrália, ktoré oficiálne obvinili Rusko ešte pred dokončením vyšetrovania.

Tento postoj Malajzie k úrovni práce vyšetrovacej komisie je dôkazom, že Európanom sa nepodarí urobiť z Malajzijčanov biblické ovce, ktorým sa dá nabékať čokoľvek. A už vôbec nie, že tri stovky ich spoluobčanov zabil ten, ktorý ich nezabil.

V. Mikunda, s využitím vz.ru z 31. 5. 2018

Západ sa nevie zmieriť so zánikom svojej dominancie

Západné štáty sa nevedia zmieriť s objektívnymi reáliami nového polycentrického svetového poriadku a zaníkaním svojej dominancie vo svetových záležitostiach, vyhlásil námestník ministra zahraničia RF Igor Morgulov.

„Tu, v Ázii, sa na čelo pozornosti stavia nie nejaká unifikácia a pseudotolerancia, ale tvorivá nekonfliktná súčinnosť v rámci rôznych politických systémov a životných spôsobov. Tento prístup je o to dôležitejší, že badáme zomknuté priestory konštruktívnej spolupráce celkovo vo svete i v spomínanom euroatlantic-

kom priestore,“ vyhlásil Morgulov v Pekingu počas slávnostného otvorenia medzinárodnej konferencie „Rusko a Čína: Spolupráca v novej epoche“.

Podľa jeho slov „je absolútne očividné, že štáty Západu nie sú pripravené zmieriť sa s objektívnymi reáliami nového polycentrického svetového poriadku a zániku svojej domi-

nancie v celosvetových záležitostiach“.

„Ázia, ako som už povedal, má široké možnosti na budovanie takého spoločenstva, všestranne vzájomne prepojeného priestoru spolupráce, vrátane hospodárstva i politiky, názorovým príklad čoho sú prístupy, ktoré predpovedajú štáty ŠOS, Asociácie štátov juhovýchodnej Ázie, členov Euroázijskej hospodárskej spolupráce,“ dodal ruský diplomat.

Podľa ria.ru, 29. 5. 2018

Porovnanie počtu základní USA a RF

USA majú niekoľko desaťnásobne viac vojenských základní ako Rusko; Moskve sa napriek tomu darí dosahovať svoje ciele, vyhlásila bývalá pracovníčka Pentagonu Evelin Farkasová.

Zo správy Pentagonu vyplýva, že USA disponujú 600–800 vojenskými základňami v 148 štátoch, ktoré americké ministerstvo obrany môže použiť pre potreby armády.

Rusko vraj má 21 „významných“ základní za hranicami štátu, vrátane Sýrie, Arménska, Bieloruska a Kazachstanu, píše „Ekonomika segodnja“ s odvolávkou sa na Newsweek.

Farkasová, ktorá mala v Pentagonu na starosti otázky Ruska, Ukrajiny a Eurázie, vyhlásila, že prevaha USA nad Ruskom v počte vojenských základní v roku 2018 je desaťnásobná, hoci rozdiel v ich kvalite zďaleka nevyjadruje rozdiel vo vplyve Moskvy a Washingtonu. –r–

Poľský prezident považuje Rusko za hlavnú hrozbu pre NATO

Prezident Andrzej Duda nazval Rusko hlavnou hrozbou jednoty a bezpečnosti Severoatlantickej aliancie.

„Musíme pamätať na dôležitosť transatlan-

tickej jednoty, keď je náš bezpečnostný systém preverovaný hráčmi, ktorí sú hrozbou pre mier a bezpečnosť. Najväznejším z nich je Rusko,“ povedal Duda a zdôraznil, akoby to bola Moskva, kto spochybňuje základy medzinárodného poriadku.

Podľa kp.ru, 28. 5. 2018

Čo píšú iní

George Soros spochybňuje tvrdenie, že je nacista

V sociálnych médiách sa rozpútala búrka, keď americká sitcomová herečka Roseanne Barrová obvinila slávneho miliardára Georga Sorosa z toho, že je nacista.

V jednej zo správ na Twitteri povedala o Georgovi Sorosovi, že je nacista, ktorý sa odvrátil od svojich dvoch kolegov Židov, ktorí boli zavraždení v nemeckých koncentračných táboroch a ukradol im ich bohatstvo.

Podľa The Independent hovorca Sorosa popísal tieto tvrdenia ako „urážlivé“ a nazval ich „urážkou pána Sorosa a jeho rodiny“. „[Pán Soros] nikdy nespolupracoval s nacistami, nepomáhal im k tomu, aby obklúčovali ľudí, neskonfiškoval nič majetok. Také urážky sú urážlivé voči obetiam holokaustu a všetkým Židom a každému, kto si ctí pravdu,“ povedal.

Väčšina užívateľov sociálnych sietí však zjavne nebola ochotná prijať Sorosovo vysvetlenie a trvali na tom, a že súhlasia s tým, že je nacista a obvinili ho z toho, že profitoval z obetí holokaustu.

HSP, 31. 5. 2018, Sputnik (krátené)

Kyjevský politológ prirovnal Ukrajincov k Nemcom z čias Hitlera

Porošenka čaká jeho 30. apríl 1945

Terajší Ukrajinci so svojou slepotou a neželaním poznať pravdu sa ako dve kvapky vody podobajú na Nemcov z čias Hitlera, napísal na svojej stránke v sociálnej sieti kyjevský politológ Dmitrij Kornejčuk.

Kornejčuk osobitne reagoval na tvrdenie niektorých, že mnohí Ukrajinci žijú v informačnom vákuu: „Niekedy čítam stenania zo série „Národ žije v informačnom vákuu, preto nevie, čo sa reálne deje na Donbase.“ Nevie ten, kto nechce vedieť. Pripomína to ospravedlňovania sa mnohých Nemcov po vojne – oni, vraj, nič nevedeli o koncentračných táboroch, o politike holokaustu a likvidácie Slovanov,“ vyhlásil kyjevský politológ.

Nie všetci ľudia na Ukrajine sa tvária, že nevedia, čo sa deje, alebo dokonca podporujú, čo sa odohráva. Práve teraz na Ukrajine začali trestné stíhanie voči obyvateľke Odesy za to, že na sociálnej sieti uverejnila vyhlásenie bulharských vojakov, ktorí vyjadrili solidaritu s obrancami Novoruska, teda ťažko skúšaného ruského juhovýchodu Ukrajiny. Ženu obviňujú z „výziev na zmenu štátnej hranice Ukrajiny“ a hrozí jej strata slobody na 15 rokov.

História však učí, že aj Porošenka čaká jeho „30. apríl 1945“ a celý kyjevský Reichstag aj s vládnu štvrťou „9. máj 1945“.

HSP, 31. 5. 2018

Wilsonovi vďačíme za Pittsburskú dohodu, Masaryk ju nedodrжал

Na nádvorí Palud'aiho paláca v Bratislave, odhalili bustu 28. prezidenta Spojených štátov amerických Woodrowa Wilsona, ktorý sa výraznou mierou zaslúžil o presadenie myšlienky práva národov na sebaurčenie, a tým aj o vznik Československej republiky.

Na Wilsonov popud vznikol dôležitý dokument o štátoprávnom usporiadaní Československej republiky po rozpade Rakúsko-Uhorska – Pittsburská dohoda. Šesťbodový text dohody obsahoval politický program usporiadania, podľa ktorého malo mať Slovensko svoju samosprávu, svoj snem, svoje súdnictvo a slovenčina mala byť úradným jazykom. Slováci teda mali dostať autonómiu. Pod textom dohody sú podpisy Tomáša G. Masaryka, predstaviteľov Slovenskej lígy v Amerike a Českého národného združenia. Dnes, keď sa pripravujú oslavy storočnice spoločného štátu Čechov a Slovákov, netreba zabudnúť, že zo šiestich bodov dohody splnil prvý prezident ČSR Masaryk iba jeden, posledný – na úradoch a v školách sa mohlo hovoriť a vyučovať po slovensky.

HSP, 30. 5. 2018 (krátené)

Naryškin o právnom hodnotení zombardovania Hirošimy a Nagasaki

Predseda Ruskej historickej spoločnosti, riaditeľ služby vonkajšej rozvedky Sergej Naryškin vyhlásil, že svet ešte musí právne oceniť atómové bombardovanie japonských miest Hirošima a Nagasaki v roku 1945.

Pri guľatom stole, venovanom dejinám rusko-japonských vzťahov vyhlásil, že „morálny verdikt tohto barbarského činu Spojených štátov amerických (...) je absolútne očividný“ a „patričné právne zhodnotenie musí ešte len dostať,“ uvádza RIA Novosti.

(Pokračovanie na str. 5)

„Ten, kto padne v boji za slobodu, neumiera,“

slová bulharského národného hrdinu, básnika Christa Boteva, pripomenula veľvyslankyňa Bulharskej republiky v Bratislave Jordanka Čobanová na pietnej spomienke pri príležitosti Dňa Christa Boteva a padlých za slobodu a nezávislosť, 1. júna na Vajanského nábreží v Bratislave.

Christo Botev, ktorý padol vo veku 28 rokov v boji proti tureckej nadvláde, je symbolom bulharského boja za nezávislosť.

Ústredný tajomník SZPB Viliam Longauer, v príhovore pred Pomníkom hrdinským bulharským partizánom, ktorí položili život za našu slobodu, vyjadril vďaka všetkým bulharským občanom, ktorí bojovali v SNP a zohrali významnú úlohu v protifašistickom zápase za našu slobodu a nezávislosť. „Slovenský

ľud na nich nikdy nezabudne,“ zdôraznil.

„Spomíname na tých, ktorí obetovali mladosť a život za našu prítomnosť a budúcnosť. Pri tomto pamätníku vzdávame hold obetiam v boji proti fašizmu, tým, ktorí padli v mene jednej túžby,“ poznamenala Bulharská veľvyslankyňa v príhovore. Pripomenula tiež, že čas nesmie vymazať spomienky na hrdinov. „Pamätajte na ich odkazy, buďte dobromyseľní, tolerantní,

múdri, pamätajte na to, čo znamená povinnosť a vlasť,“ vyzvala mladú generáciu.

Potešiteľné je, že na pietnej spomienke s kladením vencov s pásmom revolučnej poézie vzdali úctu bojovníkom za slobodu žiaci a študenti Bulharskej základnej školy a gymnázia Christa Boteva v Bratislave. Z ich aktívnej účasti by sme si mohli mnohí zobrat príklad pri organizovaní pietnych podujatí aj pri pamätníkoch padlým slovenským vlastencom, kde si väčšinou vystačíme s jednou básničkou, prípadne pesničkou. Mladí, ktorí by sa mali pripravovať na prevzatie protifašistickej štafety väčšinou chýbajú. -vič-

Správa zo Zvolena

Nedávno ste v Bojovníkovi uverejnili článok o spolupráci Únie žien Slovenska so SZPB. Naše členky SZPB, ktoré sú aj členkami Združenia žien Slovenska zareagovali a požiadali vedúcu Klubu žien, aby napísala do Bojovníka aj o činnosti druhej organizácie.

ZŽS je početná organizácia, jej predsedníčka Božena Reingraberová má sídlo v Dunajskej Lužnej. Veľa členiek má organizácia v Košiciach, Prešove, Malackách, v Senci a v ďalších 11 kluboch na Slovensku. Vo Zvolene sme ako samostatná organizácia a máme 150 členiek.

Pred siedmimi rokmi bola uzatvorená zmluva medzi Zvolenským ženským klubom a Oblastným výborom SZPB. Členky oboch organizácií sa zúčastňujú všetkých pietnych aktov oslobodenia mesta Zvolena a okolitých

obcí, Dňa víťazstva nad fašizmom na Slavíne v Bratislave (tu sa stretávame aj s inými členkami ZŽS), vo Zvolene na cintorínoch Červenej a Rumunskej kráľovskej armády, na Kališti, na Dukle...

Na členských schôdzkach ZO SZPB aktívne vystupujú s príspevkami o oslobodzovaní svojich miest, o SNP. Napríklad ZO SZPB Zlatý Potok vo Zvolene sa stretáva 3-krát do roka na členských schôdzkach a vždy sa v diskusii nadhodí spomienková téma – smutné výročie popráv

v Kremničke, činnosť POHG v Krupine a v Kováčovej pri Zvolene. Oboznámili sme členov ZO SZPB s koncentračnými a pracovnými tábormi na Slovensku. V diskusných príspevkoch spomíname na skutočné udalosti z obdobia SNP, ktoré majú zo spomienok svojich rodičov v týchto povstaleckých obciach okresu Zvolena a Krupina.

Do spolupráce s Oblastným výborom SZPB Zvolena sú zapojené aj členky Zvolenského ženského klubu (založili sme sa v roku 1998), ktoré sú tiež členkami SZPB. Dnes je nás 150!

Dokazujeme teda, že aj my sme tu a taktiež pracujeme.

Darina Kvetanová, predsedníčka ZŽK
Viera Nociarová, členka ZŽS aj za SZPB Zvolena

Veľvyslanectvo USA oslávilo 100. výročie Pittsburskej dohody krátkym filmom

Sté výročie podpisu Pittsburskej dohody oslávilo Veľvyslanectvo Spojených štátov amerických v SR premiérou krátko filmom s názvom História americko-slovenských vzťahov v jednom zrnku.

Hlavnou myšlienkou videa, premietaného na pôde Univerzitnej knižnice v Bratislave, „je rozpovedať príbeh o priateľstve medzi Slovenskom a USA, ktoré viedlo k viacerým kľúčovým momentom v dejinách Slovenska. Patrí k nim vznik prvej ČSR, ktorého základom bol i podpis Pittsburskej dohody,“ uviedol pre TASR hovorca amerického veľvyslanectva Griffin Rozell.

Doplnil tiež, že trojminútovým videom chcú „nielen oživiť často zabúdanú históriu slovensko-amerického priateľstva, ale zdôrazniť, že puto medzi krajinami stále trvá“.

Premiérou tohto videa americkí diplomati akreditovaní v SR zároveň odštartovali sériu udalos-

tí, ktorými si plánujú pripomenúť výročia vzťahov Slovenska s USA. Jedným z nich bude aj roadshow Amerika na kolesách, v rámci ktorej americkí diplomati plánujú v auguste v karavane navštíviť 26 slovenských miest.

Pittsburská dohoda patrí k základným kameňom vzniku niekdajšieho Československa. Bola to politická dohoda, ktorú 30. mája 1918 v americkom Pittsburgu podpísali zástupcovia Slovenskej ligy v Amerike, Českého národného združenia a Zväzu českých katolíkov s budúcim československým prezidentom Tomášom Garrigueom Masarykom. Pittsburská dohoda je dokument o súhlase s politickým programom spojenia Čechov a Slovákov v spoločnom štáte. Dohoda schvaľovala spojenie Slovákov a Čechov v samostatnom štáte, v ktorom malo mať Slovensko vlastnú administratívu a snem.

Podľa pravda.sk, 31. 5. 2018

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

dní bojovej činnosti, nasadené sily a prostriedky, ale i obeť. Spojenci viazali na západnom fronte okolo 20 % nemeckých vojsk a do konca vojny zničili okolo 7 % síl. Rozhodujúci podiel na priebeh a ukončenie 2. svetovej vojny mal ZSSR a jeho Červená armáda.

Milan Malček, podpredseda ObIV SZPB, Rožňava: – Deň „D“, vylozenie spojeneckých jednotiek v Normandii 6. júna 1944, malo z vojenského hľadiska veľký význam pri porážke vojsk fašistického Nemecka v západnej časti Európy. Po vyše dvoch rokoch priprav sa podarilo naplniť sľub, ktorý bol daný vedúcimi predstaviteľmi západných spojeneckých mocností vedeniu ZSSR. Je však nutné dodať, že na tomto úspechu mal svoj podiel aj francúzsky odboj, ktorý v maximálnej miere pomáhal získavať spravodajské informácie o rozmiestnení a pohybe vojsk v oblasti vylozenia.

Po skončení 2. svetovej vojny v Európe sa hovorilo o vojenských úspechoch spojencov, ale je potrebné spomenúť aj neúspechy, ktoré stáli životy tisícky spojeneckých vojakov v Normandii.

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Búrlivé, no pracovne funkčné rokovanie

z Levíc, Jozefovi Havlovi z Nity a Jozefovi Maruničovi z Nových Zámkov.

Vzápätí informoval o tom, kam ide SZPB najbližšie sústreďiť svoju zásadnú pozornosť, pretože rozhodnutie o tom potrebuje mať aj náš štát. A bolo by optimálne, aby to bolo do konca roka. Prvým je – budeme a či nebudeme mať Hrob neznáameho vojaka? Druhým – vytvoríme si už nemenný štátny vykonávací protokol osláv štátnych sviatkov a pamätných dní SR? SZPB najviac zaujíma Deň víťazstva nad fašizmom, Výročie SNP a Deň hrdinov Karpatsko-duklianskej operácie, nakoľko sa spolupodie-

ľame na ich organizácii. Treťou témou je, či si 75. výročie svojho oslobodenia a Dňa víťazstva nad fašizmom pripomenieme na Háji-Nicovô, kde je najväčší cintorín našich vojakov – príslušníkov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR.

Dôležitým bodom tejto ústrednej rady bolo aj vyhodnotenie plnenia rozpočtu za rok 2017 a schválenie rozpočtu na rok 2018, vrátane jeho prerozdelenie oblastným výborom SZPB. Vedúca ekonomického oddelenia Jana Staroselská uviedla, že Zväz k 31. 12. 2017 nie je v strate a nie je zaťažený žiadnymi úvermi.

Vladimír Mikunda

Raslavice hlásia vznik novej ZO SZPB

Kultúrny dom v Rastislaviciach v okrese Nové Zámky bol 16. mája 2018 dejiskom vzniku novej ZO SZPB. Na ustanovujúcej členskej schôdzi sa zúčastnil predseda Oblastného výboru SZPB Jozef Marunič, ktorý vo svojom príhovore priblížil zmysel a podstatu Zväzu, jeho ciele a oboznámil prítomných so Stanovami a Programovým zameraním SZPB po XVI. zjazde.

Raslavický starosta Miroslav Juhász ocenil založenie tejto ZO SZPB, lebo ide o obec, ktorú neobišla 2. svetová vojna, v ktorej žijú pamätníci jej zverstiev a útrap. Ďalej uviedol, že v minulosti už v obci pracovala takáto organizácia a vyslovil presvedčenie, že nová ZO SZPB bude spolupracovať s vedením obce a ostatnými spoločenskými organizáciami.

Po voľbe výboru ZO SZPB bola za predsedníčku zvolená Mária Ferusová a oblastný predseda 23 členom odovzdal členské legitimácie.

V záverečnom príhovore M. Ferusová vyslovila presvedčenie, že raslavická ZO SZPB nebude iba formálna, že bude aktívnou organizáciou a zapojí sa i do činnosti obce.

- JM -

73. výročie s ministrom

Tohtoročné výročie porážky fašistického Nemecka sme si na Gemeri pripomenuli 19. mája na pamätnom záložnom letisku Veľká lúka pod Muránskym hradom.

Pozvanie tradične prijal minister obrany Peter Gajdoš, ako aj poslanec NR SR Radovan Baláž. Oslava začala položením vencov vďaka k pamätníku SNP najmladšou generáciou za sprievodu primátora Jelšavy a poslanca BBSK Milana Kolesára.

Prejavmi sa ku zhromaždeniu prihovoriť P. Gajdoš a predseda SZPB Pavol Sečkář. Na podujatí sa zúčastnili aj podpredseda SZPB Norbert Lacko, predseda ZO SZPB gen.

Rudolfa Viesta Revúca Ján Kochan a ďalší členovia Zväzu.

Program spestrili FS Lykovec a DFS Lykovček. Početní účastníci osláv, odetí do bielych tričiek ZO SZPB gen. R. Viesta a výstupu na Muránsky hrad, mali príležitosť zoznámiť sa s bojovými obrnenými vozidlami Armády SR.

O podávanie vojenského gulášu s občerstvením sa ochotne postarala armáda. **Ján Debnár, snímka Peter Poboček**

Oslavy pod Javorinou

Zástupcovia Oblastnej organizácie SZPB Nové Mesto nad Váhom v pondelok 7. mája položili kyticu k pamätníku na Námestí slobody v Starej Turej a k pamätnej tabuli, kde v minulosti stála staroturianska synagóga.

Po slávnostnom príhovore primátorky Anny Halinárovej boli odovzdané Pamätné medaile M. R. Štefánika III. stupňa za presadzovanie pokrokových, demokratických, humanitných tradícií odkazu boja za slobodu a proti fašizmu poslankyni TSK a členke ZO SZPB Stará Turá A. Halinárovej a Viliamovi Solovičovi in memoriam (ocenenie prevzala jeho manželka Ludmila), ktorý bol členom predsedníctva OblV SZPB Nové Mesto nad Váhom a členom ZO SZPB Stará Turá. Pamätné medaile odovzdali oblasťný predseda a podpredseda Ján Hulínek a Kamil Krištofík.

Spomienkového podujatia sa zúčastnili deti z materskej školy, študenti strednej školy i široká verejnosť mesta Stará Turá.

Toho dňa sa uskutočnil pietny akt kladenia vencov aj v Novom Meste nad Váhom pri pamätníku padlého vojaka Červenej armády Vasilija Petroviča Ljubovského a 95 vojakov Červenej armády.

Hymny SR, ČR a RF a piesne tu zazneli v podaní zmiešaného

speváckeho zboru Cantabile. So slávnostným príhovorom vystúpil primátor Jozef Trstenský. Pietneho aktu sa zúčastnili aj študenti stredných škôl a občania mesta Nové Mesto nad Váhom.

Završením dňa bola podvečerná účasť na Pochode vďaka v obci Čachtice k pamätníku obetiam 1. a 2. svetovej vojny za bohatej účasti organizácií pôsobiacich v obci Čachtice, vrátane ZO SZPB. S príhovorom vystúpili starosta Michal Balala, predseda ZO SZPB Bohumil Mihálik a predseda oblastnej organizácie Ján Hulínek.

Oblasťná organizácia udelila pri tejto príležitosti ďakovné listy obci Čachtice a pani Alene Novotnej za aktívne rozvíjanie tradícií národnoslobodzovacieho boja v Podjavorinsko-podbradlianskom regióne.

Treba vyzdvihnúť, že Pochod vďaka v obci Čachtice patrí dlhé roky k jednému z najpočetnejších podujatí v pôsobnosti oblastnej organizácie pri príležitosti oslobodenia obce a ukončenia 2. svetovej vojny. **Simona Štepanovicová**

Čachtice. Pochod vďaka. Zľava: Kamil Krištofík, Ján Hulínek, predseda ZO SZPB Čachtice Bohumil Mihálik, starosta obce Michal Balala a pani Alena Novotná.

Deň víťazstva... v Dobrej Nive

Aj v Dobrej Nive sme si pripomenuli 73. výročie konca vojny v Európe.

V piatok 4. mája začali oslavy slávnostnou členskou schôdzou ZO SZPB. So slávnostným príhovorom vystúpil podpredseda Zdenko Zajac. Po ňom nasledovali informácie zo zasadnutia predsedníctva OblV SZPB vo Zvolene a zhodnotenie činnosti. Diskusia sa sústredila najmä na prípravu zájazdu do múzea holokaustu v Seredi.

Po schôdzi sa konal pietny akt a oslavy v KD. Zaznel tu príhovor predsedu ZO SZPB Jána Slosiarika a kultúrny program žiakov ZŠ s MŠ Juraja Slávika Neresnického. Osobitne zaujalo vystúpenie najmenších s rozprávkovým programom „Pozvanie do detského televízneho archívu“ Filmárik a Filmuška

čo-to pripomenulo aj nám starším.

Súčasťou osláv býva už tradičná turistická vychádzka žiakov. Tí 8. mája spolu s rodičmi

a niektorými učiteľmi navštívili vybrané turistické miesto. V tomto roku bol našim cieľom kopec Demian v Štiavnických vrchoch, odkiaľ sme putovali až do Šášovského Podhradia.

Riaditeľka školy pri zápise do „vrcholovej knihy“.

Hrozivá doba rodí aj hrdinov

Oslavy 73. výročia Dňa víťazstva nad fašizmom v Brezne boli spojené so spomienkou na 99. výročie smrti generála Milana Rastislava Štefánika.

Udialo sa to na hlavnom breznianskom námestí, ktoré nesie meno veľikána a pri soche generála v životnej veľkosti pred budovou historickej radnice Brezna.

Účastníkov osláv, zástupcov štátnej správy a samosprávy, členov SZPB, občanov i mladú generáciu privítal primátor Tomáš Abel. V príhovore vyzdvihol, že akákoľvek hrozivá doba so sebou prináša aj svoje pozitíva v podobe hrdinov, ktorí si aj v ťažkých časoch vždy vedeli zachovať odvahu a ľudskosť. Pripomenul tiež, že pred 99 rokmi tragicky zahynul jeden z najvýznamnejších krajanov v dejinách Slovenska, ktorý si dokázal získať zaslužené medzinárodné uznanie vo vojenských, politických, diplomatických i vedeckých kruhoch.

noduchých ľudí, ktorí neváhali pri ohrození vlastného života zachrániť životy iných. Pripomenul, že Slovenský zväz protifašistických bojovníkov združuje vo svojich radoch ľudí, ktorí sa priamo angažovali v národnoslobodzovacom hnutí, čím jasne preukázali svoje názory a postoje. **Ján Šulej, snímka M. Pivovarci**

Predseda OblV SZPB v Brezne Jaroslav Demian v príhovore zdôraznil, že druhá svetová vojna je príbehom miliónov zmarených životov a vyvražďovania celých národov. Je však aj príbehom obrovskej odvahy, statočnosti a ľudskosti jed-

J. Demian pri kladení kytice.

Pieta s 5. ročníkom „Lenartovej kvapky krvi“

V Lenartove otvorila pietny akt 7. mája 2018 starostka Jana Blandová a žiačka ZŠ Margitka Bilá slovami básnika poslala pozdrav osloboditeľom.

Po príhovore starostky boli k pamätnej tabuli na znak úcty a vďaka položené kvety a zapálené sviečky. Položil ich aj predseda a členovia ZO SZPB. Hold našim osloboditeľom sme vyjadrili aj minútou ticha.

Večer seniori ZO JDS zapálili vatru na hone Bryndza ako pozdrav všetkým, ktorí sa o našu slobodu pričínili, ktorí si to od nás ako prejav vďaka zaslúžia. Vyjadrením našej vďaka je aj dobročinná „Lenartovská kvapka krvi“. Dňa 9. mája 2018 ju naša obec zorganizovala už 5. krát. Zapojilo sa do nej 26 darcov.

Mária Frandferová, snímka Jana Frandferová

V auguste 1945 USA zhodili atómové bomby na japonské mestá Hirošimu a Nagasaki. Od výbuchu a jeho následkov zahynulo v Hirošime 140 tisíc obyvateľov a v Nagasaki 74 tisíc. Predovšetkým išlo o civilných obyvateľov.

Podľa vz.ru, 29. 5. 2018

■ Stalin sa pokúšal o diplomatické kontakty s Vatikánom

Niekdajší sovietsky diktátor Josif Vissarionovič Stalin chcel na sklonku svojej vlády napriek svetónázorovým rozporom nadviazať diplomatické vzťahy so Svätou stolicou.

Naznačujú to doteraz neznáme dokumenty o utajených rokovaníach, ktoré na stretnutí historikov vo Vatikáne prezentoval podľa tlačových agentúr Kathpress a APA taliansky vedec Matteo Luigi Napolitano.

Podľa informácií webového portálu Vatican Insider prezentoval Napolitano predmetné poznatky o doteraz neznámej kapitole Stalinovho úsilia z obdobia od februára 1952 až do diktátorovho úmrtia v marci 1953 na ostatnom kole rokovaní expertov Ruskej akadémie vied a Pápežského výboru pre historické vedy v dňoch 22.–23. mája 2018.

Podľa nich došlo k prísne utajeným kontaktom oboch strán v dome markíza Falconeho Lucifera (1898–1997), bývalého talianskeho politika, ktorý v rokoch 1944 – 1946 zastával ministerské posty.

Za sovietsku stranu sa na nich zúčastnil taliansky komunistický historik, neskôr senátor Ambrogio Donini (1903–1991), za Svätú stolicu jezuita Giacomo Martegani (1902–1981), šéfredaktor novín Civiltà Cattolica, ktorý bol v kontakte s pápežom Piusom XII. (1876–1958).

S návrhom sovietskej strany otvoriť veľvyslanectvo vo Vatikáne vystúpil v Luciferovom dome 13. februára 1952 Donini. Marteganiho odpoveď nebola odmietavá, no zdôraznila, že sa tak môže stať na konci dlhého procesu objasňovania, nie na jeho začiatku. Súčasne dal jezuita najavo, že ďalšie kroky závisia od postupu sovietskej vlády. Po Stalinovej smrti sa však tieto kontakty ukončili. Podľa slov ruskej historičky Jevgenije Tokarevovej došlo ku kontaktom medzi bývalým ZSSR a Svätou stolicou aj na vrchole „červeného teroru“ v rokoch 1935–1940. Vatikánska diplomacia väčšmi ako iné predvídala ďalší vývoj, obávala sa vypuknutia novej svetovej vojny a pokúšala sa jej zabrániť cestou kontaktov s Moskvou.

HSP, 28. 5. 2018 (krátené)

■ Odhalené tajomstvo zlepených strán denníka Anny Frankovej

Vedcom sa podarilo zistiť, čo bolo napísané na dvoch tajuplných stranách denníka židovskej dievčiny.

Anna Franková a jej príbuzní sa skrývali pred nacistami na území Holandska. Potom dievčinu poslali do Auschwitzu. 13-ročná Anna si viedla denník, v ktorom popisovala všetky hrôzy, s ktorými sa musela každý deň stýkať. Ibaže dve strany denníka boli zlepené. Vysvetlilo sa, že ich zlepiť Anna.

Vedci dokázali rozšifrovať záznamy. Ukázalo sa, že dievčina uvažovala o tom, ako by odpovedala na otázky sexuálneho charakteru, ak by sa jej na to pýtali. Písala o tom, že dozrela a vie, čo je to sex – predpokladala, že sú to „rytmické pohyby“. Evidentne Anna zlepiť tieto dve strany kvôli rozpakom, neželajúc si, aby ich videl niekto z rodiny.

Directadvert.ru podľa ml.ru, 24. 5. 2018

■ V Drážďanoch po náleze bomby z vojny evakovali 8 700 ľudí

Takmer 9 000 ľudí muselo počas noci na stredu 23. 5. opustiť svoje domovy v Drážďanoch, polícia tam po náleze britskej bomby z druhej svetovej vojny nariadila evakuáciu.

V saskkej metropole ide o najväčšiu evakuáciu v súvislosti so zneškodňovaním bomby z druhej svetovej vojny, informoval denník Sächsische Zeitung.

Postihnutú oblasť muselo počas noci opustiť zhruba 8 700 ľudí, evakuované boli okrem iného domovy dôchodcov a opatrovateľský dom, v ktorých žije spolu asi 240 ľudí.

Aj viac ako 70 rokov od konca druhej svetovej vojny sú podobné evakuácie v Nemecku pomerne bežné. Najväčšou v povojnových dejinách krajiny bola vlni v septembri evakuácia vyše 60 000 obyvateľov vo Frankfurte nad Mohanom. Tento rok v apríli sa muselo evakuovať asi 10 000 ľudí v Berlíne. V celom Nemecku sa každý rok nájde viac ako 2 000 ton vojnových bômb a munície.

Podľa pravda.sk, 23. 5. 2018 (výňatok)

Pri hrobe generála Ludvíka Svobodu

OV KSČM Kroměříž, s ktorým má naša základná organizácia v Starej Turej družbu, nás pozval na pietnu spomienku k hrobu armádneho generála a prezidenta ČSSR Ludvíka Svobodu a jeho manželky.

Konala sa na miestnom cintoríne v Kroměříži 3. mája 2018 za účasti predstaviteľov štátnych

orgánov a politických strán ČR, mládeže a občanov. Stretnutia sa zúčastnila a s prejavom tu vystúpi-

la aj 92-ročná dcéra Ludvíka Svobodu Zoe Klusáková-Svobodová.

Ludvík Svoboda zostáva v myšliach občanov bývalej ČSSR nezabudnuteľnou osobnosťou, čo sa prejavilo aj pri tejto pietnej spomienke. Ján Blaško, snímka Lukáš Kucharovič

Spoločná snímka so Zoe Klusákovou-Svobodovou.

Pieta so slávnostným sprievodom

Deň víťazstva nad fašizmom a koniec 2. sv. vojny si občania Pohorelej spolu s členmi miestnej ZO SZPB pripomenuli položením kytice kvetov k pamätníku padlých v obidvoch svetových vojnách.

Za účasti starostky J. Tkáčikovej, priameho účastníka bojov v 2. svetovej vojne a SNP Františka Tlučáka, predsedu ZO SZPB Jána Lakandu, žiakov ZŠ s MŠ a speváckej skupiny zloženej z členov našej ZO SZPB, sme odsúdili nacizmus a ďalšie „izmy“. Skonštatovali sme, že totálna vojna spôsobila miliónoch škody a straty hlavne ci-

vilného obyvateľstva, nešetriac nevinné deti, ženy a starcov aj v našej obci. Preto nesmieme zabúdať a tieto kruté udalosti si

musíme neustále pripomínať.

Po skončení pokračovala k uvedeným témam beseda.

– JI –

S tričkami Stop vojnám

Dňa 19. 5. 2018 sa odohral futbalový zápas medzi pracovníkmi ruského veľvyslanectva a zvolenskými antifašistami, ktorých zastupovali členovia SZPB, klubu Arbat Slovensko-ruskej spoločnosti a Únia vojnových veteránov SR.

Takýto priateľský futbalový zápas sa konal vo Zvolene prvýkrát. Jeho zmyslom bolo aj takto vzdať úctu hrdinom, ktorí nám priniesli slobodu.

No na druhej strane, naši chlapi z Podpoľania nás hrdo reprezentovali, čo potvrdili víťazstvom.

Podujatie sa aj takouto formou

postavilo zoči-voči narastajúce- mu novodobému fašizmu. Tričká „Stop vojnám“ boli toho dôkazom. Kapitán zvolenského tímu Pavel Marko odovzdal kapitánovi ruského tímu A. Šabanovovi knihu o histórii Zvolena.

V septembri sa bude hrať ďalší zápas, tentoraz na počesť SNP.

Ján Kašica, tajomník ObV SZPB Zvolen

„Medzníky...“ v Dolnom Liptove a v Dolnej Orave

ObIV SZPB Ružomberok a ZO SZPB Dolný Kubín v spolupráci so školskými úradmi a MsÚ mesta Ružomberok a Dolný Kubín, usporiadali pre žiakov 9. ročníkov ZŠ okresné kolá vedomostnej súťaže „Medzníky druhej svetovej vojny“, dňa 22. mája 2018 pre Dolný Liptov a následne 24. mája pre Dolnú Oravu.

Súťaž sa skladala z dvoch častí: v prvej súťažiaci preukázali vedomosť z dejín 2. sv. vojny a SNP, v druhej sa prezentovali vlastnou ukážkou v Power Pointe so získanými spracovanými informáciami a poznatkami zo spomienok svedkov a priamych účastníkov protifašistického od-

boja z okolia svojej obce, mesta a blízkej rodiny.

V Ružomberku zvíťazilo družstvo ZŠ s MŠ Liptovské Revúce, na 2. mieste sa umiestnili žiaci ZŠ A. Hlinku Černová a na 3. mieste ZŠ s MŠ Likavka.

V Dolnom Kubíne zvíťazili žiaci zo ZŠ s MŠ Malatiná, na

2. mieste sa umiestnila ZŠ s MŠ Oravský Podzámok a na 3. mieste ZŠ Martina Kukučina D. Kubín.

Všetky zúčastnené družstvá dostali diplomy a vecné ceny z rúk predsedu ObIV SZPB Ružomberok Róberta Fajtu. Spoločnou odmenou pre súťažiacich je poznávací zájazd na pamätne miesta 2. svetovej vojny a SNP: Národná kultúrna pamiatka Kaľište a Kultúrna pamiatka – Pamätník Nemecká.

Stefan Novák, tajomník ZO SZPB Dolný Kubín

Okresné kolo „Medzníkov...“

...sa 21. 5. 2018 konalo aj v Poltári. Organizáciu ho zabezpečila ZO SZPB v Poltári, konkrétno predsedu L. Kamenskú a J. Iždinskú.

Takýto spôsob vzdelávania by nemožno vzniknúť bez spolupráce s mestom Poltár, v zastúpení primátora P. Gavalca, prednostu MsÚ P. Gavalca ml. a za oddelenie školstva M. Pribilincovej. Veľký podiel na priebehu súťaže mali najmä riaditeľ ZŠ Slobody J. Slavkovský a učiteľky V. Očenášová a M. Michalove.

Scenáre súťaže zaplnil prednáškou a audiovizuálnymi pomôckami pracovník Múzea a galérie v Lučenci historik Š. Chrastina. Vysvetlil vývi-

nové etapy diania po 1. sv. vojne od roku 1918 až do roku 1945 aj na našom území.

Do okresného kola sa zapojilo päť ZŠ, z ktorých sa na 1. mieste umiestnila ZŠ Školská Poltár, na 2. mieste ZŠ Slobody Poltár a na 3. mieste ZŠ s MŠ Kalinovo.

Mesto Poltár venovalo súťažiacim spomienkové darčeky a ZŠ Slobody v Poltári k tomu pridala sladkosti.

Celý kolektív sa na podnet zástupcov ZO SZPB v Poltári odfotil pri Pamätníku padlých v 1. a 2. svetovej vojne a SNP.

Výbor ZO SZPB v Poltári, snímka M. Švirkuhová

Zájazd ako odmena

Dejepisná olympiáda patrí medzi súťaže, ktorých sa zúčastňujú žiaci s hlbším záujmom o históriu.

Okresné kolo tejto súťaže organizuje v okrese Banská Bystrica Centrum voľného času a naša oblasť organizácia SZPB navštívili cintorín vojakov Červenej a Rumunskej kráľovskej armády. Toto pietne miesto udivilo svojou veľkosťou nielen žiakov, ale aj pedagógov.

Minúto ticha, poklonením sa a položením kytice kvetov si prítomní uctili pamiatku padlých vojakov.

„S úctou a vďakou“ bolo napísané na stuhe kytice, ktorú sme položili na pamätník. Milena Vachová

Klub Českého pohraničia Prešov na strednom Považí

V apríli navštívila trojčlenná delegácia nášho klubu priateľov na strednom Považí, kde sme sa zúčastnili osláv oslobodenia obce Zliechov.

Prijal nás starosta obce. Pri pomníku zaspievala hymnu miestna spevácka skupina, boli aj národné pesničky. Najskvelejší boli žiaci ZŠ zo Zliechova. Čo dokázali dve učiteľky so žiakmi 1. až 4. roční-

ka bolo fantastické. Dievčatka a chlapci recitovali, spievali, bolo to krásne, odporúčim to aj našim vo Vyšnej Oľšave.

Zúčastnili sme sa aj zasadnutia Krajskej rady KČP Stredné Považie, plán činnosti majú bohatý. Nás teší, že sa nám spolupráca už rozbehla.

Peter Kasarda, predseda KČP – Vyšná Oľšava

Pod Tatrami sa súťažilo, na Horehroní relaxovalo

Oblasťný výbor SZPB Poprad v spolupráci s MsÚ Poprad a Kežmarok usporiadali finále 11. ročníka súťaže Medzníky 2. svetovej vojny pre okresy Poprad a Kežmarok.

Súťaž otvoril predseda oblasťného výboru SZPB Michal Kopko vyhodnotením školského kola. Zúčastnilo sa ho 23 ZŠ a Gymnázii s počtom súťažiacich 357. Najviac žiakov sa zapojilo zo ZŠ s MŠ Komenkého Poprad 39.

Samotného finále sa zúčastnilo všetkých 23 škôl. Na prvom mieste sa umiestnila ZŠ s MŠ Tajovského Poprad, na druhom mieste skončili žiaci zo ZŠ s MŠ A. V. Scherfela Poprad – Veľká a na treťom mieste sa umiestnila ZŠ Mierova Svit.

Všetky školy boli odmenené Diplomom a vecnými cenami. Desiat najúspešnejších škôl sa 29. 5. 2018 zúčastnilo

zájazdu po stopách SNP. Navštívili Horehronské múzeum v Brezne, uctili si pamiatku padlých vojakov a partizánov na Námestí SNP v Brezne pri soche Partizána, absolvovali cestu železničkou z Čierneho Balogu do Výdrova.

Na záver sa všetkým žiakom a ich učiteľom poďakoval za vzornú vedomostnú reprezentáciu svojich škôl oblasťný tajomník SZPB Ján Pavlovčín. Vďaka vyjadril aj svojmu kolegovi z oblasťného výboru v Brezne Jánovi Šulejovi za sprievodu.

Na záver je potrebné poďakovať sa aj mestským úradom Poprad, Kežmarok, Spišská Belá, Svit, Vysoké Tatry, obecným úradom Veľká Lomnica, Batizovce a Štrba za pomoc pri získavaní vecných cien a Pekárni LK Veľká Lomnica za občerstvenie.

Michal Kopko

Účastníci zájazdu pri pamätníku partizána v Brezne.

Mladým treba neustále vysvetľovať dejiny aj prítomnosť

ZO SZPB Košice-Juh v roku 2017 zorganizovala prvé prednášky s besedou so študentmi stredných škôl, v ktorých sme ich obšírne oboznámili o historických súvislostiach pred 2. svetovou vojnou, o nástupe nacizmu a fašizmu, o vzniku Slovenského štátu, o partizánskom hnutí a oslobodení Slovenska. Samozrejme, že aj o historickom odkaze protifašistického odboja a jeho význame v súčasnosti.

Od apríla tohto roku pokračujeme s týmito besedami na ďalších stredných školách. Vďaka pomoci predsedníčky komisie pre mládež, šport a vzdelávanie pri MČ Košice Nad jazerom Andrei Gajdošovej a starostu MČ Košice-Juh Jaroslava Hlinku a ústretovosti vedení Obchodnej aka-

démie, Strednej odbornej školy technickej a Hotelovej akadémie sme zatiaľ absolvovali osem prednášok.

Prednášajúcim bol predseda Rady HOSK (historickej komisie) Mirko Liba. V prednáške sa zameral na východoslovenské vojenské operácie 4. UF v období december 1944 a začiatok roku 1945 na území východného Slovenska a na oslobodzovaní Košíc a ich okolia.

Študentom priblížil aj boje o Dargovský priesmyk, o Slanské vrchy a vstup sovietskych vojsk do Košíc. Študenti sa do besied zapájali, mali rôzne otázky a preto sa dozvedeli veľa nových a zaujímavých skutočností. Prekvapením pre nich bolo, že oslobodenie Košíc si vyžiadalo veľmi málo obetí a aj materiálne škody boli minimálne. Podstatne viac obetí bolo tesne pred oslobodením, kedy príslušníci Šípových krížov (nyllassiovcí) popravili veľa Košičanov.

Dušan Rybanský, predseda ZO SZPB Košice Juh

Videli sme to, čo bežný turista neuvidí

Oblasťný výbor a ZO SZPB v Žiari nad Hronom v máji usporiadáva poznávací zájazd po pamiatkach národno-oslobodzovacieho boja.

Tentoraz sme prijali ponuku vedenia Letiska Sliač, a.s. pozrieť sa, ako to vyzerala u nich v zákulísi. Skrátka, vidieť to, čo

bežný turista, ktorý letí na dovo- lenku do zahraničia, neuvidí. Po ceste sme sa zastavili vo Zvolene na Vojenskom cintoríne Červenej

Zbližujeme sa

ZO SZPB Košice-Juh zorganizovala 19. 5. 2018 pre svojich členov športové hry. Sledovali sme nimi možnosť vzájomného spoznávania sa, k čomu napomohlo aj varenie gulášu. Zúčastnilo sa ich takmer 40 členov a ich rodinných príslušníkov vo veku 13 až 80 rokov.

Športové hry otvoril predseda ZO SZPB Dušan Rybanský, ktorý sa poďakoval ich organizátorom Petrovi Košťalovi a Jozefovi Liptákovovi a pripomenul, že toto podujatie je tiež spomienkou na ukončenie 2. sv. vojny.

Na športové hry prijali pozvanie aj starostka MČ Jazero Lenka Kovačevičová a predsedníčka komisie športu pri

Účastníci športových hier.

MČ Andrea Gajdošová, ktoré sa taktiež zapojili do zápolenia v jednotlivých disciplínach.

Po zápalistom súboji sa vykryštalizovali tieto výsledky: V hode granátom na cieľ zvíťazil Peter Škovran, v hádzaní šípok Zdenka Kolesová, v hode krúžkov na cieľ Dušan Ryban-

ský, v petangu Mária Košťalová a v plážovom volejbale mužstvom ZO SZPB starší.

Víťazom blahoželala a diplomy im spolu so starostkou a predsedom ZO SZPB odovzdávala aj najstaršia účastníčka Viera Záhorčáková. Nezabudli sme ani na našu

Na letisku sme sa najskôr oboznámili s jeho vojskou i civilnou históriou. Ďalej to bolo najzaujímavejšie. Skenovacia technika, kontrola osôb a batožiny, bezpečnostné predpisy, práca pri prilete a odlete dopravného lietadla, ha-sičská technika a k tomu beseda s jej členmi.

V príletovom terminály nás privítal výkonný riaditeľ a predseda predstavenstva Letiska Sliač, a. s., Roland Schaller, s ktorým si členovia pri dobrom občerstvení pohovorili o tajoch ich práce.

Na záver sme sa presunuli do Kúpeľov Sliač, poprechádzali sa v lesoparku a prezreli si pamätne tabule osobností, ktoré sa tam liečili. Zastavili sme sa pri tabuliach, ktoré pripomínali vojenskú nemocnicu v období SNP a pri oslobodzovaní Slovenska.

Lubomír Jančo, predseda ZO SZPB v Žiari nad Hronom

jubilujúcu členku Júliu Zsigmondovú a zaželali sme jej k sedemdesiatke (20. mája).

Veľký úspech mal aj guláš, na ktorého príprave sa podieľali skoro všetky prítomné dámy pod dohľadom šéfkuchárky Daniely Ferenčíkovej.

— DR —

Oslavy v Radvani nad Dunajom

Deň víťazstva nad fašizmom si Oblasťný výbor SZPB v Nových Zámkoch a obec Radvan nad Dunajom pripomenuli s Klubom generálov SR na brehu Dunaja pri pamätníku vylodenia Dunajskej flotily.

Slávnostného aktu sa zúčastnili generálma-

jor v.v. František Blanárik, predseda klubu generálporučiek v.v. Peter Vojtek, generál v.v. Tibor Gaplovský a pplk. v.v. Gejza Gögh vel. poriečneho práporu Dunajskej pohraničnej stráže.

Za SZPB bol prítomný predseda ObIV SZPB

Jozef Marunič s tajomníkom Alexandrom Mezeiom a predsedom ZO SZPB v Komárne Pavlom Tauskom, za veľvyslanectvo RF v SR plk. Alexander Vinogradov a obec Radvan nad Dunajom zastupoval starosta Lubomír Púchovský. Všetci spoločne položili vence a na počesť Dňa víťazstva nad fašizmom zazneli prihovory.

— JM —

Spomíname s obdivom, úctou a vďačnosťou...

Alfréd Wetzler 1918–2018

Z iniciatívy bývalého starostu Lubiny Milana Ostrovského a Petra Bernáta sa 19. mája 2018 na vrchu Roh, pri pamätníku SNP, konala pietna spomienka na odvážneho a statočného muža Alfréda Wetzlera. Uplynulo 100 rokov od jeho narodenia a 30 rokov od smrti.

Pamiatku na muža, ktorý spolu so spoluväzňom utiekol z Auschwitzu, aby podal správu celému svetu o vyhladzovaní Židov, si prišla uctiť skupina 30 významných osobností: **Radek Hejret** – známy zo vzdelávacieho projektu „Svetlo paměti“, ktorý poukazuje na nebezpečenstvo rasizmu a extrémizmu, **Peter Werner**, správca židovských cintorínov na Slovensku, **Róbert Kirchoff**, filmový režisér, scenárista a kameraman, **Ivana Kuxová**, herečka a vnučka Ervína Kuxa, partizána Uhrovej skupiny, **Pavel Foltýn** z Izraela a **Barbara Zygmanska** z Poľska a mnohí ďalší.

Ivana Kuxová v príhovore pripomenula, že Alfréd Wetzler sa narodil 10. mája 1918 v Trnave, kde vyrastal a študoval na miestnom gymnáziu. Jeho život sa začal komplikovať koncom tridsiatych rokov, keď vstúpili do platnosti prvé protizhidské právne normy. Na jar 1942, keď odchádzali prvé transporty slovenských Židov do koncentračného tábora Auschwitz, v tom z 11. apríla (v tzv. rodinnom transporte) bola i rodina Wetzlerovcov. Alfréd, jeho rodičia a dvaja súrodenci. Všetci jeho príbuzní tam zakrátko zahynuli.

A. Wetzler bol mladý a fyzicky zdatný väzeň, ktorý nebol určený na likvidáciu, ale na prácu. Postupne sa dostal na prominentné miesto, ako blokový pisár na evidenčnom oddelení. Za dva roky získal o mašinérii

v koncentračnom tábore dobrý prehľad a tak čoskoro začal uvažovať o úteku. Hľadal a našiel cestu k odbojovej organizácii v tábore, ktorá začala pripravovať jeho útek. Mali ju uskutočniť dvaja slovenskí väzni Alfréd Wetzler a Walter Rosenberg.

Obaja mali za sebou dvojročný pobyt v tábore. Prípravy na útek boli veľmi dôkladné. Fotografické údaje si ukladali do pamäti, robili si zápisky, tabuľky, grafy a nákresy na papier, ktorý stočený ukrývali v kovových trubičkách. Členovia táborového hnutia odporu pomohli vybudovať tajný úkryt pod haldou stavebných dielcov v rozostavenej časti tábora. Dosky a ďalší drevený materiál napustili zmesou benzínu, petroleja a tabaku z cigaretových opalkov, aby dezorientovali psov.

Útek

Pod doskami strávili 80 hodín až do večera 10. apríla 1944. Dovtedy trvala pátracia akcia. Po troch dňoch boli stráže stiahnuté a utečenci dostali signál, že vzduch je čistý. Dali sa na pochod plný nástrah.

Šli len v noci smerom na juh, vyhýbajúc sa cestám a stretnutiam s ľuďmi. Museli utekať horským terénom Beskyd a územím obsadeným nemeckým vojskom a obyvateľstvom. Cesta trvala desať dní. Hranice prekročili 21. apríla 1944 úplne vyhladovaní a vysilení. Na poľskej i slovenskej strane im pomohli

statoční ľudia, ktorí ich ukryli a dali im najesť. Na slovenskej strane v Skalitom im poskytol úkryt robotník Čanecký a previedol ich do Čadce. Odtiaľ sa o niekoľko dní dostali k predstaviteľom židovskej obce v Žiline.

Tam do najmenších podrobností opísali celý proces zabíjania väzňov v Auschwitz-Birkenau, počnúc ich odvádzaním do údajných prezliekarní a spích, kde namiesto vody na bezbranných ľuďoch púšťali smrtiaci plyn. Opísali i spaľovanie v kremáčnych peciach.

Správa, ktorú spísali, mala 32 strán a konečnú podobu dostala 28. apríla 1944. Správa pomohla zachrániť 120 000 Židov v Maďarsku. A. Wetzler a W. Rosenberg dostali v Žiline falošné doklady na meno **Jozef Lánik a Rudolf Vrba**.

Keď 29. augusta 1944 vypuklo SNP, obaja prišli do nášho podjavorinského kraja, kde sa organizovala pod velením Miloša Uhra silná partizánska jednot-

ka „Hurban“. V nej bojovali až do oslobodenia.

Alfréd Wetzler po vojne pracoval ako redaktor a v r. 1946 vydal publikáciu **Osvienčim, hrobka štyroch miliónov ľudí** (autor je tu ovplyvnený premršteným údajom o počte obetí v Auschwitz-Birkenau – pozn. Bojovník). Bol svedkom na frankfurtskom Osvienčimskom procese i na procese s Adolfom Eichmannom v Jeruzaleme.

Zdalo by sa, že už všetko zlé prežil. Založil si rodinu s Etelou rod. Hammerovou, priateľkou z Auschwitzu a tešili sa z dcéry Tatiany. Lenže bývalý režim im čoskoro obom pomohol vytriezviť z ilúzií o slobodnom svete a o rozhodovaní. Mali problémy v zamestnaní a tým aj finančne, Alfréd pracoval ako sprievodca turistov, potom ako robotník a pani Etela po nociach klepkala do stroja, aby užívali rodinu.

V r. 1964 pod pseudonymom Jozef Lánik vydal autobiografický román **Čo Dante nevidel**. Jeho zdravotný stav sa zhoršoval a 8. februára 1988 zomrel. Posmrtné mu boli udelené štátne vyznamenania. V roku 1997 **Rad Ľudovíta Štúra II. triedy** a v roku 2007 **Kríž M. R. Štefánika I. triedy**.

Rudolf Vrba...

...po vojne vyštudoval chemiko-technologické inžinierstvo v Prahe. V r. 1958 odišiel z ČSR a pôsobil ako výskumný pracovník a vysokoškolský učiteľ v Izraeli, Anglicku, USA. V Anglicku v r. 1963 vyšlo aj zbeletrizované spracovanie „**Utekl jsem z Osvětimi**“ (Praha 1998). Od r. 1976 bol profesorom farmakológie na lekárskej fakulte Univerzity Britskej Kolumbie vo Vancouveri. Stal sa autorom desiatok vedeckých prác v oblasti chémie mozgu, vo výskume cukrovky a rakoviny. Našu Lubinu navštívil dvakrát, v r. 1999 a 2000. Zomrel v r. 2006 v Kanade.

* * *

V máji 2007 sa konal v Lubine – v KD v Miškech Dedinke seminár „Slovenskí Židia“ so zameraním aj na odboj pod Javorinou. Hlavným organizátorom bol vtedajší starosta obce Milan Ostrovský a kultúrna komisia. Pri tej príležitosti boli odhalené v areáli pamätníka SNP v Rohu na kamennej tumbe s nápisom **LUBINA dve mosadzné dosky partizánom Uhrovej oddielu HURBAN – utečencom z Osvienčimu Alfrédovi Wetzlerovi a Rudolfovi Vrbovi**.

Oľga Hrabovská

S prof. R. Vrbom. Zľava: Ing. O. Hrabovská a Mgr. Ludmila Fraňová, august 2000.

Odhalili pomník červenoarmejcom

V Bojovníkovi č. 11/2018 sme uverejnili správu o odhalení pomníčku vojakom Červenej armády 8. mája 2018 v katastri obce Liptovský Ján na začiatku Jánskej doliny. Pomníček má pripomínať hrdinstvo červenoarmejcov, ktorí tu padli počas oslobodzovacích bojov vo februári 1945.

Nemecká jednotka, ktorá mala zabrániť prieniku do tyla obrany v Liptovskom Mikuláši, zaujímala obranu na hrebeni medzi Jánskou a Iľanovskou dolinou (k. 1119 sedlo pod Kúpeľom – Príslop – k. 1270 Kúpeľ – k. 1548 Poľudnica). Prieskumnej skupine 151. streleckého pluku, ktorá sem bola vyslaná s úlohou zistiť rozmiestnenie nemeckých síl, sa podarilo získať zajatca z 2. horského práporu 138. horského pluku 3. horskej divízie.

11. februára 1945 dostala 8. strelecká divízia rozkaz na druhý deň prelomiť nemeckú obranu medzi Váhom a Iľa-

novom a ovládnuť Iľanovo. 1. prápor 229. streleckého pluku bol vyslaný vykonať obchvat nemeckého postavenia na hrebeni. 310. strelecký pluk so 182. samostatnou trestnou rotou mali vykonať hlboký obchvat sedlom pod Kúpeľom, postupovať pozdĺž potoka Iľanovka a dostať sa do tyla nemeckej 3. horskej divízie.

Útok určený na 12. februára bol z dôvodu zlého počasia odložený a prvosledové jednotky sa vrátili do východiska na útok. 310. strelecký pluk v sedle narazil na odpor, zaľahol a na rozkaz veliteľa 17. gardového streleckého

zboru sa vrátil do Liptovského Jána. Ani 1. práporu 229. streleckého pluku sa v ťažkom teréne nepodarilo dosiahnuť stanovenú úlohu a vrátil sa do Závažnej Poruby. Na kóte 1119 tak bola ponechaná len 182. samostatná trestná rota.

13. februára o 11.50 hod. nepriateľ v sile roty začal protiútok zo svahov kóty 1119 a kóty 1376 (Magura). 182. samostatná trestná rota utrpela straty, stratila spojenie s divíziou (zničená rádiová stanica) a v boji ustúpila do priestoru 1 km severovýchodne od kóty 1119. Ani zvyšné jednotky 8. streleckej divízie nedosiahli stanovené ciele – 151. strelecký pluk sa síce prebojoval na východný okraj Iľanova, v ďalšom však bol vytlačený do východiskového postavenia. 310. strelecký

pluk prešiel do druhého sledu divízie v Závažnej Porube.

V bojoch padlo 49 červenoarmejcov,...

...z toho takmer polovica boli príslušníci 182. samostatnej trestnej rot. Pretože v noci na 16. februára odovzdala 8. strelecká divízia úsek 1. čs. brigáde, zostali títo padlí na bojisku. Pätnástich zniesli Jánčania až 17. mája 1945. Pochovaní boli v spoločných hrobách v Liptovskom Jáne – v záhrade Jozefa Cecklára, v záhrade Petera Brtáňa a pred evanjelickým kostolom. Po exhumáciách v roku 1946 boli prenesení na Cintorín Červenej armády v Žiline na Bôriku. Kostrové pozostatky ďalších štyroch sa našli až 50 rokov po skončení vojny.

Študenti Vojenskej akadémie im priamo na mieste postavili skromný pamätníček. Ešte v lete 1945 Za vrátami

v Iľanovskej doline na prechode na Nízky grúň horár Mesiar našiel pozostatky dvoch umučených vojakov Červenej armády. Ich telá boli prevezené na Partizánsky cintorín v Martine Priekope. Tým všetkým patrí táto spomienka a nám všetkým ako pripomienka, že oslobodenie bolo vykúpené krvou.

Podakovanie patrí...

...Pozemkovému spoločenstvu komposesorátu Bielo-Marušová Liptovský Ján, ktoré poskytlo pozemok pre pamätník, a predsedovi ZO SZPB v Liptovskej Lúžnej Ladislavovi Hubovi, ktorý vyhotovil pamätnú dosku.

Text na pamätníku je v slovenčine i v ruštine: Na večnú slávu a pamiatku hrdinom Červenej armády padlým v boji za našu slobodu vo februári 1945 v Jánskej doline.

ZO SZPB Liptovský Ján

Slovenská armáda v kontexte 2. svetovej vojny

V marci roku 1939 Slováci získali vlastný štát a s ním i vlastnú armádu. A práve Slovenská armáda v kontexte 2. svetovej vojny bol názov jubilejného, v poradí už 5. seminára pre učiteľov a žiakov základných a stredných škôl v okresoch Nové Mesto nad Váhom a Myjava, ktorý sa uskutočnil v utorok 15. mája 2018 v Spoločenskom dome v Novom Meste nad Váhom.

Zúčastnilo sa ho dovedna 167 žiakov, študentov, pedagógov a hostí. Organizačne sa pod seminár podpísala oblastná organizácia SZPB Nové Mesto nad Váhom a záštitu nad ním prevzali ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR Martina Lubyová a predseda TSK Jaroslav Baška. Na úvod odznela hymna SR a báseň Povstanie predniesol študent Gymnázia M. R. Štefánika v Novom Meste nad Váhom Michal Bartek. Seminárom sprevádzala tajomníčka oblastnej organizácie Simona Štepanovicová.

V príhovore predseda oblastnej organizácie SZPB Ján Hulínek povedal: „Dnes oslavujeme malé jubileum... Prvý seminár pod názvom Podjavorinský kraj v SNP sa uskutočnil 4. júna 2014... a okrem prednášok historikov bol obohatený aj o autentické audio nahrávky priamych účastníkov protifašistického odboja. Dnes môžem hrdo konštatovať, že naša myšlienka sa uchytila...“

Slávnostnú atmosféru seminára podčiarklo odovzdávanie ocenení v podobe Pamätných medailí M. R. Štefánika 2. stupňa, ktoré si prevzali „duchovní otcovia“ novomestských seminárov – Pavol Bahník a riaditeľ SOŠ v Novom Meste nad Váhom Ján Hargaš (obaja sú zároveň členovia predsedníctva oblastného výboru SZPB), ktorí sa podieľali na obsahovej stránke seminára od jeho vzniku a na výbere lektorov. Zároveň boli udelené Ďakovné listy lektorom: profesorky českého jazyka a dejpisu Miroslave Polákovéj z Gymnázia v Uherskom Hradišti

(za zmienku stojí, že pani profesorka bola prednášajúcou na všetkých doterajších seminároch), historikovi Jozefovi Bystrickému z VHÚ v Bratislave a riaditeľovi Múzea SNP v B. Bystrici Stanislavovi Mičevovi.

Obsahovo seminár tvorili tri samostatné prednášky, ktoré erudovane a zaujímavopodali jednotliví prednášajúci. V prvej pod názvom *Slovenská armáda v 2. svetovej vojne* sa J. Bystrický venoval ťažiskovým udalostiam vývoja a aktivít slovenskej armády v rokoch 1938–1945, dôležitým aspektom súdobej reality na Slovensku dotýkajúcej sa vývoja slovenskej armády – jej vzniku, organizácie, výzbroje, bojového nasadenia v Malej vojne i na frontoch druhej svetovej vojny.

S. Mičev v prednáške *Účast' slovenských vojakov v SNP* hovoril o tom, že zďaleka nie všetci príslušníci slovenskej armády sa zmierili s rozpadom ČSR a s nedemokratickým charakterom prvého slovenského štátu, že odbojové tendencie postupne prerástli do príprav ozbrojeného povstania a hoci po dvoch mesiacoch utrpelo vojenskú porážku, natrvalo sa zapísalo do dejín ako najväčšie ozbrojené vystúpenie Slovákov proti cudzej okupácii. *Generál Ludvík Svoboda a 1. československý armádny zbor (v ZSSR)* – tak znel názov poslednej z trojice prednášok v podaní profesorky Miroslavy Polákovéj, ktorá v nej priblížila dejinné udalosti týkajúce sa formovania 1. československého armádneho zboru v ZSSR a jeho pôsobenia

počas 2. svetovej vojny a vplyvu na SNP, ako aj osobnosť generála Ludvíka Svobodu.

Z tejto prednášky sa prítomní dozvedeli, čo asi aj málokto vie, že Ludvík Svoboda sa práve pri bojoch na Dukle dozvedel, že jeho syn Miroslav bol vo svojich osemnástich rokoch zavraždený v nacistickom tábore Mauthausen. Manželka Ludvíka Svobodu Irena s dcérou Zoe unikli zatknutiu nacistami a od novembra 1941 do mája 1945 sa skrývali u statočných ľudí na Morave.

Dnes má pani Zoe Klusáková-Svobodová 92 rokov a pri príležitosti konania tohto seminára jej bola zaslaná pozvánka, ktorú keď dostala, sa jej veľmi potešila. Hoci seminár svojou účasťou nemohla poctiť, bol prečítaný emotívny list, ktorý zaslala. Dovoľujem si z neho uviesť pár slov: „*Naši predci se již v dávnosti modlivali: „Dědictví otců, zachovej nám Pane.“ – nemysleli tím hmotné dědictví, ale dědictví duchovní, morální. Do tohto dědictví dnes, současné generaci, patří úcta a zachování paměti o snahách, o boji, o utrpení, generace našich předků – prarodičů a rodičů. Znalosti naši historie. Čím více se, bohužel, naše společnost vzdaluje od velkého vzepjetí našich národů během druhé světové války, tím více je nesnadné dnešnímu člověku si představit, pochopit, co to válka byla, všechny okolnosti války, jak válka znamenala lidi, jejich chování, myšlení.“*

Po prednáškach nasledovala diskusia. Záver seminára bol ukončený poďakovaním prednášajúcim i účastníkom a slovami, ktoré nech rezonujú v každom z nás: „**Je našou povinnosťou nezabúdať a mať na pamäti, že na to, aby zlo zvíťazilo, stačí málo: aby dobrí ľudia nerobili nič.**“

– SŠ –, snímka Vladimír Brezinský

Zľava: tajomník ÚR SZPB Viliam Longauer, profesorka Miroslava Poláková, Ján Hulínek, Jozef Bystrický, Simona Štepanovicová, vedúci org. oddelenia kancelárie ÚR SZPB Zdenko Martoň, Stanislav Mičev, Viera Kováčová z Múzea SNP v Banskej Bystrici, Ján Hargaš, podpredseda ObIV SZPB NMnV Kamil Krištofik.

Konferencia „Bachnač – Sokolovo – Ludvík Svoboda“

Spoločnosť Ludvíka Svobodu zorganizovala 17. 4. 2018 v Dome armády v Prahe Dejvičiach konferenciu pri príležitosti 100. výročia vyhlásenia Československej republiky a 75. výročia bitky o Sokolovo. Po sprístupnení ruských archívov boli v jej priebehu niektoré dokumenty predstavené úplne prvýkrát. Vráťame československých.

Zo Slovenska na nej vystúpili historik Jozef Bystrický z VHÚ Bratislava s referátom Ludvík Svoboda a československé jednotky v ZSSR a Jozef Leikert z Univerzity Komenského v Bratislave na tému Vzťah Gustáva Husáka k Ludvíkovi Svobodovi. Slovo patrilo aj primátorovi Svidníka Jánovi Holodňákovi.

Konferencie sa zúčastnili aj zástupcovia ZO SZPB arm. gen. Ludvíka Svobodu v Čiernom Potoku, ktorá toto čestné meno nesie od minulého roku. Osobne ich privítali pani Zoe Klusáková-Svobodová, dcérka Ludvíka Svobodu a jeho pravuk Miroslav Klusák.

V úvodnom referáte Petr Tolar z ČsOL uviedol, že už od roku 1917 vznikali čs. jednotky na ruskom fronte, ktoré odmietli bojovať proti bratom Slovanom a po dohode s cárom a neskôr aj s vodcom VOSR V. I. Leninom mali zaujímať neutralitu vo vnútorných sporoch Ruska a mali bojovať len proti vonkajším nepriateľom Ruska. Túto zásadu však legionári nie vždy dodržiavali a nakoniec sa otvorene zapojili do boja proti boľševikom.

Zdôraznil, že práve bitka pri Bachmači v 1918 bola pre čs. legionárov významná, pretože dobytím dôležitého železničného uzla dňa

5. 3. 1918 získali železničné vagóny na prepravu svojich jednotiek a techniky ďalej na východ. Išlo o 11 tisíc vagónov na prepravu 40 000 legionárov. V noci z 13. na 14. marca 1918 opustili Bachmač, ktorý po ich odchode Nemci dobyli späť.

Pri bojoch o Bachmač padlo 85 legionárov, ktorí boli pochovaní v hromadnom hrobe. Tento bol počas 2. sv. vojny bombardovaním zničený.

Na pamiatku padlých legionárov v bitke o Bachmač bol neskôr v 70-tych rokoch minulého storočia postavený pamätník pri obci Velikaja Doč. Tento bol v roku 2002 rekonštruovaný do novej podoby.

Druhým referujúcim bol Milan Mojžiš z ČsOL s referátom Sokolovo 75. výročie bitky nové poznatky. Nadviazal naň Jindřich Marek z VHÚ Praha, ktorý pohovoril o prvej formácii Svobodovcov.

Jozef Bystrický sa venoval podrobnej charakteristike osobnosti Ludvíka Svobodu a československej jednotke v ZSSR. Veľmi zaujímavopredstavil o vzťahu Gustáva Husáka k L. Svobodovi Jozef Leikert z UK Bratislava.

V ďalšom Miroslava Poláková z Gymnázia Uherské Hradište opisala Ludvíka Svobodu a rodinu Stratilovú, Dagmar Martinková ho predstavila v spomienkach volyňských Čechov, Stanislav Balík hovoril o jeho účasti v prvom a druhom odboji v kontexte doby a Roman Štétr z Národného archívu ČR predstavil osobný archív armádneho generála Ludvíka Svobodu.

Jozef Pupala (Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Viete, že...?

...dňa 9. mája 2018 vyšlo do ulíc ruských miest a dedín 10 500 000 Pudi s fotografiami hrdinských predkov – Nesmrteľného pluku?

Vo svete už podujatie tohto typu prebieha v takmer stovke štátov sveta.

Zaujímavý bol tohtoročný pochod Nesmrteľného pluku v Kyjeve, kde niekoľkotisícové pochodujúce zhromaždenie nieslo a volalo heslo „Očistíme Kyjev od fašizmu“ a „Donbas, my sme s tebou“.

...guvernér SNB Imrich Karvaš pred vypuknutím SNP vybavil, aby sa židovské zlato presunulo z Bratislavy do Kremnice spolu s časťou slovenského zlatého pokladu (280 kg zlata, 570 kg striebra a 114 kg iných kovov)?

Ako zámenku použil, že Bratislava sa stala potenciálnym cieľom bombardovania angloamerického letectva, ktoré vtedy nalietavalo na ciele v Nemecku a Rakúsku. Po zatknutí Karvaša gestapom dal ekonóm Karol Markovič (V roku 1944 člen okresného revolučného národného výboru v B. Bystrici, počas SNP aj zástupca povereníka SNR pre financovanie.) poklad a zlato presunúť z Kremnice do Banskej Bystrice (hrozilo obsadenie Kremnice Nemcami, čo sa aj stalo).

Markovič aj Karvaš boli významnými aktérmi povstania a obaja za to zaplatili, Imrich Karvaš životom, Karol Markovič väzením, perzekúciami a stratou manželky.

...bezprostredne po 2. sv. vojne sa mala už 1. júla 1945 začať 3. svetová vojna pod názvom Nemysliteľné?

Išlo o operáciu podľa Churchillovho plánu, ktorá mala zaručiť, že ruská Sibír príde do vlastníctva Západu. Operácia sa začala plánovať už pred ukončením 2. sv. vojny v apríli 1945.

V dokumente, ktorý sa ukrýva v archíve V. Británie je aj podrobný plán operácie. Išlo o prekvapivý útok 47 anglických a amerických divízií pri podpore 10 nemeckých divízií, ktoré spojenci špeciálne zachovali nerozformované.

Čo otrieklo Angličanov? Bol to spôsob sovietskeho útoku na Berlín, ktorý dokázal, že žiadny blitzkrieg proti ZSSR sa nepodarí. Navyše bolo treba zachovať dobré vzťahy so Sovietskym zväzom kvôli dokončeniu vojny s Japonskom...

...projektil dum-dum je trieštivá strela, ktorá je dodatočne upravená tak, aby sa pri prechode cieľom ľahko a a silno deformovala?

Takéto projektily majú buď zoslabenú plášť na hrote, sú bez plášťa alebo je strela navrhovaná. Strela sa potom ľahko deformuje a spôsobuje masívnu devastáciu tkanív, čo spôsobuje silné krvácanie. Nasadenie takejto munície bolo známe už počas 1. sv. vojny.

Pôvod slova Dum Dum pochádza z Indie. Ide o rovnomennú obec v štáte Západné Bengálsko. Dnes sú v tejto časti Indie fabriky, vyrábajúce zbrojnú a iné vybavenie pre indické ozbrojené sily.

A. Mikundová

- **Banská Bystrica – Stred:** Mgr. Oľga Skripková 84 a Mária Knopová 75 rokov.
- **Banská Bystrica J. Rýsa Tr. SNP:** Tatiana Sečkárová 55 rokov.
- **Banská Bystrica Tr. SNP:** Ing. Karol Jasenovec 75 a Mária Lapiňová 65 rokov.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** Ján Promer 81, Mgr. Alena Perončíková 75 a Elena Bylinová 65 rokov.
- **Báhoň:** Jaroslava Struhárová 60 rokov.
- **Bernolákovo:** Anna Verešová 98, Tibor Ďurkovič 75, Vladimír Lovci a Juliana Nesmeriová 70 a Mgr. Jarmila Bošková 55 rokov.
- **Bojnice:** Norbert Šimko 87 a Viola Oršulová 75 rokov.
- **Blatné Remety:** Jolana Lachytová 84 rokov.
- **Bracovce:** Mária Bocanová 88 rokov.
- **Bratislava 3:** Alžbeta Mehešová 83 rokov.
- **Bratislava 7:** Amália Jakabová 95 a Jela Klimešová 90 rokov.
- **Bratislava 12:** Pavla Rusňáková 70 rokov.
- **Bratislava 15:** Mária Mäsiarová a Ondrej Turok 88 rokov.
- **Bratislava 19:** Jozef Krejčí 86 rokov.
- **Bratislava 20:** Alojz Hrubý 86 a Bohumil Krajačič 84 rokov.
- **Bratislava 29:** Lýdia Salajová 96 a Vlasta Hamplová 86 rokov.
- **Bratislava 39:** Viera Kusa 97 rokov.
- **Brezno 1:** Marta Kabátová 75 a Jaromír Oravský 70 rokov.
- **Bzince pod Javorinou – Cetuna:** Oľga Štefániková 75 rokov.
- **Cigelf:** Peter Čertík 85 a Dušan Weiis 60 rokov.
- **Cinobaňa:** Peter Caban 65 rokov.
- **Čaňa:** Ludovít Maňko 70, František Čigáš 65, Vladimír Miľo 60, Dana Vargová a Jolana Vargová 50 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Ružena Kalinová, Ľubica Košíková a Daniel Reisel 60 rokov.

- **Dunajská Streda:** Helena Bokorová 82, RSDr. Peter Paulický 70 a Anna Danielová 66 rokov.
- **Giraltovce:** Jozef Cauner 50 rokov.
- **Harmanec:** Milan Rečkovič 82 a Jozef Ivan 60 rokov.
- **Hostie:** Emil Vida 75 rokov, Pavel Belica a Pavel Borčín 70 rokov.
- **Hviezdne:** Michal Abrahamovský 40 rokov.
- **Hrachovo:** Roland Maňúr 40 a Viktória Porubiaková 20 rokov.
- **Jarabina:** Michal Lajčák 60 a PhDr. Žaneta Štefániková 40 rokov.
- **Jasenie:** Ján Gaboň 95 rokov.
- **Kordíky:** Ján Bireš 88 rokov.
- **Košice – Sever:** dpt. Juraj Szantó 99, Irena Borščová 89, Viera Kolníková 70 a Žofčák Richard 35 rokov.
- **Košice – Juh:** Ing. Ján Kaňuk 94 a Marta Súkeniková 80 rokov.
- **Kráľovský Chlmec:** Božena Drobnáková 70 rokov.
- **Kremnica:** Emília Chovancová 87 a Oľga Fialová 82 rokov.
- **Kurov:** Milan Pituch 55 rokov.
- **Liptovská Teplička:** František Barty 75 rokov.
- **Lehota pod Vtáčnikom:** Terézia Hamáčková 75 rokov.
- **Lenartov:** Anna Kačmarová 90 a PaedDr. Jozef Molčan 86 rokov.
- **Lučatín:** JUDr. Zoltán Hanko 75 rokov.
- **Lubietová:** Anna Jančíková 70, Valeria Dolinská 60 a Janka Jančíková 45 rokov.
- **Makov:** Jozef Kubinec 70 rokov.
- **Malé Ozorove:** Martin Kušnir 40 rokov.
- **Michalovce:** Mária Pirčová 84, Margita Ferencová 75 a Eva Kačmarová 65 rokov.
- **Miezgovce:** Vladimír Krchlík 60 rokov.
- **Medzibrod:** Vendelína Búdová 91, Valéria Dunajská 85, Marta Otová 75 a František Dejl 55 rokov.

- **Myjava:** Alžbeta Bortelová 86, Mgr. Oľga Častvenová a Anna Kostelná 75, Oľga Michnová 65 a Mário Duga 45 rokov.
- **Nová Baňa:** František Martinec 85 a Štefan Polnišer 40 rokov.
- **Nitra – Horné mesto:** Alžbeta Kukučková 70 rokov.
- **Partizánska Ľupča:** Gizela Matulová 98, Vladimír Kúkol 70, Ing. Lubomír Rybák 65, Jozef Tišťan 60 a Eva Beňová 35 rokov.
- **Pezinok brig. Gen. K. Pekníka:** Ján Benik 95 a Emília Vittková 83 rokov.
- **Pohorelá:** Mária Gáliková 92, František Ďurčo 75, Zuzana Matúšová a Ján Lakanda 35 rokov.
- **Považská Bystrica:** Alois Dubec 89 a Ing. Miroslav Ješko 60 rokov.
- **Prievidza:** Oľga Ciferiová 85 rokov.
- **Prešov ZV SR klub:** Pavol Timko a Oskar Šalko 84 a Anton Barták 70 rokov.
- **Raslavice:** Zuzana Remetová 70 rokov.
- **Rimavská Sobota J. Bolfika:** Etela Pavlíková 91, Ing. Vladimír Repa 75 a Štefan Gembický 65 rokov.
- **Rimavská Sobota 2:** Anna Andrášiková 97, Kornélia Wintschatterová 92, Marta Hlavinová 88, Valéria Pakanová a Martin Spodniak 80 a Vlasta Bottlíková 75 rokov.
- **Rimavské Brezno:** Ondrej Kališka 85 rokov.
- **Slovenské N. Mesto:** Janka Garanská 88, Júlia Vavreková 81 a Vojtech Bitlányi 60 rokov.
- **Sliač:** Ondrej Šiagi 75 a Oľga Mihriková 70 rokov.
- **Snakov:** Mária Fečaninová 55 rokov.

- **Snina:** Anton Naščák 60 rokov.
- **Senica:** RSDr. Milina Rosová 85 rokov.
- **Senec:** Tivadar Sloboda 55 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** Pavel Černák 83, Jozefína Tokarčíková a Ján Barnovský 70 a Ľudmila Jenčová 60 rokov.
- **Staré Hory:** Marcela Bohumelová 70 a Peter Rosa 60 rokov.
- **Stropkov:** Alojz Chrašč 65 rokov.
- **Svidník:** Fedor Gocz 89, Andrej Revák 80, Jozef Rodák 75, Kvetoslava Timková 70 a Ján Semanco 60 rokov.
- **Topoľčany 2:** Veronika Brišková 91 rokov.
- **Trebišov 2:** Božena Gulovočová 88 rokov.
- **Trebišov 3:** Ing. Iveta Fránerová 45 rokov.
- **Trenčín 1:** Mária Macková 94, plk. Pavol Liška 91, Marta Štubňová 80 a Mgr. PhD. Dušan Štrauss 40 rokov.
- **Trnava 1:** Antónia Valová 87, Alžbeta Hahavková 80 a Anna Lackovičová 70 rokov.
- **Ulič:** Ján Kočan 70 rokov.
- **Valaská:** Angela Madarová 86, Božena Klajdačová 83 a Terézia Kúdelková 81 rokov.

- **Veľaty:** Júlia Zlatnická 90 rokov.
- **Veľké Revištia:** Anna Hudáková 96 rokov.
- **Vojčice:** Anna Vinclérová 86 rokov.
- **Vráble:** Anna Cibulová 93 rokov.
- **Vyšná Olšava mjr. Kukorelliho:** Dušan Kaňuk 40 rokov.
- **Vyšný Orlík:** Ján Viravec 85 rokov.
- **Vyšný Tvarožec:** Peter Balaščák 75 rokov.
- **Závažná Poruba:** Elena Agnetová 65 rokov.
- **Zborov:** Ing. Jozef Feckanín 85 rokov.
- **Zlatá Baňa – Sekčov:** Michal Smeriga 40 rokov.
- **Zvolen:** Anna Jakušová 70 rokov.
- **Zvolen Centrum 1:** Ružena Valentová 91 rokov.
- **Zvolenská Slatina:** Anna Pašková 81, Anna Longajová 80 a Mária Michnová 45 rokov.
- **Žiar nad Hronom:** PhDr. Eva Končoková 75 rokov.

Jubilantom srdečne blahozeláme.

Gratulácia do Nitry

ZO SZPB Nitra – Horné mesto blahozelá dlhoročnej aktívnej členke, tajomníčke, desiatkarke Márii Petrovskej k jej významnému jubileu 75. narodeninám (17. 6. 1943).

V úcte k svojmu otcovi, priamemu účastníkovi protifašistického odboja, aktívnemu a zanietenému členovi, aktívne vníma členstvo v SZPB a v tomto duchu vplýva aj na svoje potomstvo. Do ďalších rokov jej želáme pevné zdravie, veľa úspechov v rodinnom živote a funkcionárskej práci.

Členovia ZO SZPB Nitra – Horné mesto

Dojímavé stretnutie

Pripravil Oblastný výbor SZPB v Prešove jubilujúcemu 90-ročnému plk. v. v. Františkovi Orlovskému, priamemu účastníkovi protifašistického odboja.

Najskôr bol prijatý v Sieni cti a slávy na veliteľstve 2. mb gen. Rudolfa Viesta v Prešove, kde mu zastupujúci veliteľ

poďakoval za aktívnu účasť v SNP. Odovzdal mu pamätný obraz a pamätný list 2. mb, zapísal sa do kroniky a bol vyfotený

Z prijatia plk. v. v. Františka Orlovského na pôde prešovskej mechanizovanej brigády.

pred bojovou zástavou 2. mb. V sieni cti a slávy si zaspomínal na obdobie SNP a priblížil prítomným svoju účasť v ňom.

Ďalej stretnutie pokračovalo v prítomnosti členov Klubu generálov a Rady klubu ZV SR v Prešove, na ktorom jubilatovi predniesol vlastnú báseň, napísanú na telo jubilantovi s názvom „Na počtu slovo“ člen SZPB, syn odbojára, emeritný docent František Ruščák. Predseda OblV SZPB v Prešove Jozef Čorba mu odovzdal ďakovný list za účasť v protifašistickom odboji, za 42 rokov vojenskej služby v ČSLA a za prácu odvedenú vo funkcii predsedu okresného výboru SZPB v Prešove a predsedu ZO SZPB v rodných Lemešanoch.

V prítomnosti dcéry Emílie Hyartidyovej, ktorá sa o jubilanta živore debata o jeho živote so želaním ďalšieho pevného zdravia. Odbojár František Orlovský vyjadril osobné želanie, aby už ďalšie generácie nikdy ďalšiu vojnu nezažili a žili len v mieri.

Ján Krajčovič, podpredseda OblV SZPB v Prešove

Až prekvapivo nečakaný odchod

Dňa 2. júna 2018 nás vo veku 62 rokov po dlhej chorobe, no napriek tomu prekvapivo, opustila pracovníčka redakcie dvojtyždenníka Bojovník Zlatica Haringová.

V živote bola nenápadnou, ale pracovne i ľudsky usilovnou, zásadovou a nekonfliktnou osobou.

Kto ste ju poznali, venujte jej spolu s nami, úprimnú spomienku.

redakcia

Navždy sme sa rozlúčili

- **B. Bystrica-Fončorda, gen. I. Gibalu:** so 75-ročnou Alžbetou Balogovou.
- **Bratislava 39:** s 90-ročnou Vierou Mitterpachovou.
- **Pohorelá:** s 92-ročnou Františkou Gálikovou.
- **Prašník:** s 90-ročnou Emíliou Kubišovou.
- **Rajec:** s 89-ročnou Máriou Tordovou.

- **Trnava 1:** s 95-ročnou Alžbetou Vladovičovou.
- **Valaská:** so 73-ročnou Zuzanou Hadžegovou.
- **Žilina 1:** s 93-ročným Ing. Miroslavom Šavolom a Ing. Jaroslavom Osadským.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

Duchovne po stopách hrdinov SNP

Historické mesto Bardejov privítalo vo štvrtok v podvečer 24. mája 2018 účastníkov 2. ročníka pochodu „Duchovne po stopách hrdinov SNP“, ktorý začal svoju symbolickú púť na Dukle a pokračoval 88 kilometrovou trasou do Svidníka, Bardejova a Prešova.

Hlavným organizátorom pochodu bolo Ústredie ekumenickej pastoračnej služby (EPS) v OS SR a OZ SR v spolupráci so SZPB a príslušnou mestskou i obecnou samosprávou.

V Bardejove sa začali ďakovné bohoslužby v Evanjelickom kostole augsburského vyznania za účasti veriacich občanov. Na bohoslužbe sa okrem zborového farára CZ ECAV v Bardejove Jána Velebira zúčastnil aj predseda OblV SZPB Milan Gibel, vedúci oddelenia kultúry MsÚ Martin Choma a zastupujúca vedúca oddelenia školstva a telesnej kultúry MsÚ Eva Barbuľáková.

Potom sa k prítomným prihovril generálny duchovný Ústredia EPS plk. Marian Bodolló, ktorý vyjadril hlavnú myšlienku pochodu slovami: „Podporiť odkaz SNP vojakmi spolu s mladými ľuďmi – to má nielen symboliku, ale aj silu.“

Hlavný gestor symbolického pochodu kpt. Dávid Vargaeštok, vojen-

ský duchovný reformovanej cirkvi, zdôraznil, že zvládnutie náročnej trasy pochodu z Dukly do Prešova je späté s ochotou našich vojakov zamýšľať sa spolu s duchovnými nad odkazom hrdinov SNP na jednotlivých zastaveniach zo Svidníka do Bardejova. Položením vencov k pamätníkom na trase pochodu a modlitbou sa zamýšľali aj nad hlavným poslaním tohto pochodu a spolu s vojenskými duchovnými rozjímali nad etickými hodnotami, ktoré vyvierajú z biblického učenia a viery v Boha. Potom hlavný celebrant zdôraznil, že táto aktivita armády SR je príležitosťou k tomu, aby si naše ozbrojené sily a zložky spolu s občanmi miest a obcí, ktorými pochod prechádzal, mohli uctiť a pripomenúť pri 100. výročí vzniku prvej ČSR osudy tých hrdinov, ktorí neváhali nasadiť svoje životy za slobodu a svojbytnosť svojich národov.

Po skončení ďakovnej bohosluž-

by sa vojaci z OS a OZ SR spolu s ostatnými veriacimi a občanmi mesta presunuli k Pamätníku vďaky a priateľstva na Námestí SNP, aby zavŕšili zastavenie sa v Bardejove – pietnym aktom kladenia vencov. Vence vďaky k pamätníku položili zástupcovia OS a OZ SR a delegácia mesta vedená primátorom Borisom Hanuščekom.

Primátor zdôraznil, že na mieste, kde stojíme, prežíva vždy zvláštny pocit, ktorý je trvalou spomienkou na obeť a hrdinov 2. sv. vojny. Pripomína sa mu tu nepredstaviteľné ľudské utrpenie, ale aj neopísateľná odvaha, odhodlanosť bojovníkov v boji proti najväčšej porobe ľudstva – zvrátenej ideológii fašizmu.

Samospráva mesta Bardejov sa preto hrdo hlási k odkazu protifašistického odboja a SNP, ktoré je jedným z najvýznamnejších počínov novodobých dejín slovenského národa. Nikto nám nedal právo zabudnúť, ba naopak, musíme si to pamätať, najmä kvôli generáciám, ktoré prídu po nás, povedal primátor.

Anna Petričová

SZPB a JDS Sučany si zašli do Mestského divadla v Žiline na hru Anna Franková.

Židovské dievča Anna Franková sa počas 2. svetovej vojny s rodinou a ďalšími štyrmi ľuďmi ukrývala dva roky od 12. júna 1942 do 1. augusta 1944 v jednej budove v Amsterdame. Počas ukrývania si zapisovala udalosti a zážitky všetkého, čo sa okolo nej dialo, až do doby, keď ich objavili vojaci. Všetkých odvliekli do koncentračných táborov. Prežil len Annin otec Otto Frank. Zápisky sa zachovali a po vojne vyšli v knižnom vydaní.

Danuša Pročková, snímka autorka

Pri symboloch našej hrdosti a slobody

Členovia Oblastnej organizácie SZPB zo Žiaru nad Hronom v počte 57 členov, kde boli zastúpené všetky základné organizácie, navštívili národnú kultúrnu pamiatku Devín a pietne miesto sovietskych vojakov na Slavíne. V jeden deň sme navštívili dva historické objekty, ktoré sú zapísané v histórii Slovákov a SR.

Devín je národnou kultúrnou pamiatkou. Jeho slávu (po vyhodení Devínskeho hradu do vzduchu

Napoleonom v roku 1809) oživil v roku 1836 Ľudovít Štúr, pre ktorého bol symbolom slovanskej vzájomnosti a národného uvedomenia Slovákov.

Symbol našej slobody je v pamätníku Slavín, kde ležia naši sovietski osloboditelia (6 845). Odpočívajú ďaleko od svojich domovov a blízkych. Pre nás Slovákov zostanú navždy ľuďmi, ktorí za náš život obetovali to najcennejšie čo mali – svoj život.

Jaroslav Bulko

Mnoga leta, živio, pani tajomníčka

Na ostatnom predsedníctve OblV SZPB v Rimavskej Sobote pred jeho ukončením predseda Pavel Brndiar zblahoželal oblastnej tajomníčke Mariane Velochovej k jej okrúhlemu životnému jubileu.

„Janka“, ako ju všetci volajú, sa narodila dnes už v zahraničí, v Českej republike, v meste uránu v Jáchymove v okrese Karlove Vary v roku 1953, kde jej otec bývalý priamy účastník protifašistického odboja pracoval.

V príhovore sa P. Brndiar poďakoval jubilatke za jej 45-ročnú prácu vo zväze protifašistických bojovníkov. Začala v ňom pracovať v roku 1970 ako administratívna pracovníčka. Členkou SZPB sa stala v roku 1992, nakoľko pôvodne bol Zväz stavovskou organizáciou príslušníkov protifašistického odboja.

Funkciu tajomníčky OblV SZPB v Rimavskej Sobote vykonáva Mariana Velochová nepretržite od

roku 1995. Možno je aj „služobne“ najstaršia funkcionárka Zväzu.

Okrem funkcie oblastnej tajomníčky a predsedníčky ZO SZPB v Hrachove (najväčšej v okrese) je aj členkou ústrednej revíznej komisie. Za dlhoročnú obetavú prácu pre SZPB obdržala postupne všetky druhy vyznamenání, ktoré SZPB udeľuje.

Aj touto cestou jubilatke blahoželáme k životnému jubileu a prajeme jej pevné zdravie a veľa elánu do ďalšej práce v SZPB.

Josef Pupala, snímka autor

Komplexná odborná starostlivosť o stromy:

■ Poradenstvo a návrh riešenia danej situácie.

■ Výsadba a povýsadbová starostlivosť.

■ Ošetrovanie/orezávanie stromov.

■ Výrubu stromov.

Matej Kolenič
arboristika

+ 421 908 888 011
kolenic.matej@gmail.com

